

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 23 - III. Jahrgang Marburg a. d. Drau, Samstag, 5. Juni 1943 Einzelpreis 10 Rpf

Barbarsko vojskovanje naših sovražnikov

Smedljiva uradna laž iz ust Churchillovega namestnika — Nemike ugotovitve k anglo-ameriškim gangsterskim napadom na nevojaške cilje v Nemčiji — Anglo-Amerikanci so se obremenili s strašno krivdo — Ura maščevanja ne bo izostala

V nedeljo, dne 30. maja, je bilo izdano v Berlin-u sledeče obvestilo:
Namestnik angleškega ministrskega predsednika, Attlee, je izjavil dne 27. maja v Spodnji zbornici, da »ni reš, da se vrše letalski bombardementi na Nemčijo brez načrta, ker so namenjeni vojaško važnim ciljem«. Ta uradna angleška izjava je ena izmed najnesramnejših laži, ki jih je angleška hlamba kodarkoli izgovorila. Napadi angleških roparjev na Nemčijo so veljali dejansko skoro brez izjeme stanovanjskim področjem civilnega prebivalstva, ženam in deci, bolnišnicam, šolam, cerkvam in kulturnim spomenikom, ki so bili celokupnemu človečanstvu doslej sveži in nedotakljivi. Sledeča sestava najbistvenejših razdejanj v Reich-u dokazuje nesporno zločinske namene anglo-ameriške morilske komande in njenih židovskih poslodajalcev.

Bombni cilji: šole, bolnišnice in cerkve!

- Vsled dosedanjih terorističnih letalskih napadov je bilo v področju Reich-a do 25. maja 1943:
- 191 šol uničenih,
- 920 šol težko poškodovanih,
- 108 bolnišnic uničenih,
- 231 bolnišnic težko poškodovanih,
- 133 cerkva uničenih,
- 494 cerkva težko poškodovanih.

Poleg neštevilnih privatnih hiš, ki so jih anglo-ameriški letalski gangsterji razdejali ali pa težko poškodovali, so bili prizadeti številni ne-nadomestljivi kulturni spomeniki, ki jih posamezno niti ni mogoče naštet.

RAD-Kriegsberichtler Zacherl (Sch)

RAD in Grlechenland
»Zugleich« Kräftige Fäuste junger Arbeitsmänner packen zu beim Bau einer neuen Nachschubstrecke für die Versorgung unserer in Griechenland stehenden Verbände

Tako je bilo med drugim v Köln-u popolnoma porušeni 31 cerkva, med njimi najslavitejši in nad 1000 let stari stavbeni spomeniki. Med drugimi cerkev sv. Gereona, edina stavba iz merovinške dobe, cerkev sv. Apostolov, sv. Marije in Kapitol, ki je eden izmed najznamenitejših spomenikov karolinške umetnosti. Uničili so nadalje veliko cerkev sv. Martina, ki spada med največja stavbe iz rimske dobe, ter cerkvi sv. Pantaleona in sv. Severina.

V Rostock-u so uničili vse znamenite, v surovi opeki zidane cerkve iz 13. stoletja, med njimi Petrovo in Nikolajevo cerkev. Razdejali so nadalje troje slovitih mestnih vrat iz 13. stoletja, mimo tega pa še vse izrazito gotične hiše iz 14. 15. in 16. stoletja ter razne zbirke slik in umetnostnih predmetov.

V Berlin-u je bila uničena svetovno znana katedrala St. Hedwig. Uničili so Državno opero. Teško so bombe zadele Deutsches Opernhaus, konjušnico, Državno biblioteko, Schinkel-ovo palačo, berlinski kraljevski grad in Narodno galerijo.

Razdejali so priče najvišje stavbene umetnosti!

Skoro popolnoma razdejali so v mestu Mainz Germanski muzej, kneževski grad, ki je bil ena izmed najlepših renesančnih zgradb v Nemčiji; sloviti grad Johannisberg pri Eltville-u ob Rhein-u, prekrasno gotično cerkev sv. Stefana iz 14. stoletja, stolnico v Mainz-u, ki je slovela kot najstarejša romanska bazilika v Nemčiji.

V Essen-u so totalno uničili in razdejali ti-sočletno cerkev Münster, ki je eden izmed najstarejših krščanskih spomenikov Nemčije in je bila razen tega ena izmed največjih cerkvenih zakladnic. Prav tako so uničili cerkev St. Gertrud, stari rotovž, devetstoletno Tržno cerkev ter 300letno cerkev St. Johannis.

V Düsseldorf-u so anglo-ameriški letalski gangsterji težko poškodovali Umetnostno akademijo, mestni grad in opeino gledališče. V Dortmund-u so razrušili rotovž, ki je bil zgrajen l. 1237. V Dortmund-u so razen tega uničili cerkev Rainoldi iz 14. stoletja, Petrovo cerkev iz 15. stoletja in proštijško cerkev iz 17. stoletja. Teško poškodovali pa so Deželno in Mestno biblioteko, Hišo upodabljaajoče umetnosti in gledališko poslopje.

PK-Kriegsberichtler Schmidt (Atl—Sch)

An der Atlantik-Front
Der Oberbefehlshaber einer Armee, Generaloberst Dollmann, bei der Besichtigung einer Baustelle der OT am Atlantik

V starem westfalskem mestu Soest je bilo uničenih več srednjeveških vzglednih hiš iz 16. stoletja. V Mannheim-u so uničili Narodno gledališče, v mestu Karlsruhe pa grofijo in Deželno biblioteko.

V München-u so med drugim težko poškodovali Dvorno in Državno biblioteko, grad Nymphenburg in Porcelansko manufakuro, staro Pinakoteko, univerzo, Akademijo upodabljaajoče umetnosti, Rezidenco in sakristijo Gospejne cerkve.

Popolnoma razrušili so v Nürnberg-u takozvano Mitnico (Mauthalle), ki je bila prekrasna gotična stavba, težko poškodovali so pa Germanski muzej iz leta 1830., carski grad, ki ga je zgradil Friedrich Barbarossa, carsko konjušnico, hišo Albrecht Dürer-ja, Jakobovo cerkev iz 12. stol., Pilatovo hišo, Švedsko hišo in del mestnega obzidja s Tiergärtner-vrati. V Kassel-u so uničili Rdečo palačo, Deželno biblioteko s 300 000 knjigami in Martinovo katedralo, ki je najstarejša rana gotična cerkev Nemčije.

V Bremen-u so popolnoma uničili svetovnoznane stare patricijske hiše, zgrajene okrog 1600. Leta 1400. prvotno kot cerkev zgrajena Jakobidvorana, je bila težko poškodovana. V Umetnostni dvorani, ki je bila večji del porušena, je bila uničena med drugim tudi zgodovinska slika »Prehod Georga Washington-a preko reke Delaware« (1800).

V Lübeck-u so popolnoma zrušili slovito katedralo, ki jo je zgradil Heinrich der Löwe, in sicer z vsemi umetninami. Med temi umetninami so se nahajali glavni oltar iz l. 1696. Rokova tabia iz leta 1515., slika Sodnega dne od Bruchard Wulff-a (1673), velike orglje iz leta 1699., umetno izrezljani levitski stoli, Kämmerjev kor itd. Popolnoma zrušena je bila nadalje Petrova cerkev (1260), Marijina cerkev (1251) z glavnim oltarjem iz leta 1425. Greverde-oltarjem iz leta 1494., Schinkel-ovim oltarjem iz l. 1501., Marijinim oltarjem iz leta 1520., triptihonom iz leta 1518., prižnico iz leta 1691., velikimi orgljami, Bachovimi orgljami, astronomsko uro iz leta 1561., z mno-

Vloga podmornic v dokončni zmagi

Grossadmiral Doenitz o vprašanju nemškega podmorskega vojskovanja

Grossadmiral Doenitz, vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, je imel 31. maja razgovor z berlinskim dopisnikom japonskega lista »Asahi Shinbun«, Josio Morijama o ter je ob tej priložnosti obravnaval med drugim vprašanja nemškega pomorskega vojskovanja s posebnim oziranjem na podmorniške operacije. Morijama je uvodoma dejal, da je duhovna soudeležba nemškega naroda pri dnevu japonske mornarice v zvezi z visokim Führer-jevim odlikovanjem za pokojnega admirala Jamamoto in Doenitzovo poslanico japonski mornarici vzbudila v japonskem narodu globok vtis. Vse to je v japonskem narodu ojačilo željo po duhovni soudeležbi pri velikih storitvah nemške vojne mornarice.

Grossadmiral Doenitz je odgovoril, da je nemška vojna mornarica še vsa pod vtisom junaške smrti velikega čefa japonske vojne mornarice. Bilanca japonskih mornariških uspehov, izdana na dan obletnice hitke pri Čušimi, je mogočen in neminljiv spomenik padlemu velikemu admiralu Jamamoto.

Nato je Grossadmiral Doenitz orisal zasluge, ki si jih je nemško vojno brodogradništvo v teku dosežanjega vojskovanja. Kakor veste — tako je dejal Grossadmiral Doenitz — je morala nemška vojna mornarica v tej s strani Anglije nam vsiljeni vojni stopiti v prvi začetek mornariške obnove. Ne oziraje se na to — angleška in francoska mornarica sta bili sami v Severnem morju in v Atlantiku številčno v desetkratni premoči — je zgrabila nemška vojna mornarica od prvega dne vojae v drznih in bilskovitih sunkih inicijativno. Napadla je Angleže v njihovi lastni vojni luki Scapa Flow, okufila je britanske obale z minami, v daljnjo oceanski prostorov pa je poslala svoje podmornice, bojne ladje, križarke in pomožne križarke. Vsled zasedbe norveških luk je izjalovila angleški načrt ter je zavzela važne pozicije v severnem boku sovražnika. Medtem sta vojska in letalstvo v edinstvenem jurišu pohodila sovražne armade ter zavzela v južnem boku britanskega otoka dragocena oporišča Atlantske obale. Od tu je bila posledaj možna učinkovitejša uporaba podmornic proti življenjskim žilam Velike Britanije. Podmorniško orožje pa je za Anglijo najnevarnejše pomorsko orožje. Uspehi so vam itak znani.

V teku te za Britanijo vedno bolj nevarne borbe so mislile Zedinjene države, da lahko ponizajo ponosno japonsko carstvo. Lahko si mislite, s kolikim navdušenjem in občudovanjem smo doživeli dejstvo, da je Japonska kaznovala prevzetnost svojih nasprotnikov s tako strašno močjo in odločnostjo.

Morijama: »Gospod Grossadmiral, v tej resni usodni uri nas je napolnilo z zadovoljstvom, kako učinkovito je prišla do izraza mogočna konstelacija v Trojnem paktu združenih narodov. Z zadovoljstvom smo zasledovali brzino in strateško umetnost, s katero je nemško mornariško vodstvo zgrabilo novega sovražnika, kako mu

gimi umetno izrezljanimi stoli iz 16. stoletja itd. Razen tega so anglo-ameriški gangsterji uničili številne meščanske hiše iz 16. in 17. stoletja skupaj z nenadomestljivimi umetninami.

Ta sestava najnesramnejših bombnih zločinov in barbarizma vsekakor ni popolna, vendar nam daje slutiti, kaj bi se zgodilo z evropskim človekom in njegovo kulturo, ako bi anglo-ameriško-sovjetske barbarske tolpe, ki jih gonijo v ozadju židje, dobile oblast v Evropi. Toda na odločni bojni pripravljenosti Nemčije in njenih zaveznikov si bo nameravani napad na evropsko kulturo in civilizacijo zlomil svoj tlak. Za vse te zločine, ki so jih zakrivali na evropskih tleh, bodo odgovarjali, ko bo prišla ura maščevanja. Vsi računi bodo poravnani v smislu gesla »Oko za oko, zob za zob!« Pred to pravično kaznijo jih ne bo rešil tudi najdrznejši poskus utajitve njihove odgovornosti. Anglo-ameriški državniki in vojskovodje so si s tem načinom vojskovanja nakopali odgovornost, ki bo zadela njihove narode. Razdejane cerkve, šole in bolnišnice ter stanovanske hiše štirijo v stajno neba kot nema obtožba proti tistim, ki kriče, da so »zaščitniki krščanstva, malih narodov in svobode na svetu«.

Je pred lastnimi vrati prizadevalo z vso silo podmorniškega orožja tako strašne rane.«

Grossadmiral Doenitz: »Na primeru japonskih mornariških uspehov v Pacifiku in nemško-italijanskih podmorniških uspehov na drugi strani ameriškega kontinenta ter v Atlantiku doživljamo spoznanje o bistvu te okeanske odločilne borbe: v menjalni igri sil naših združenih pomorskih bojnih sredstev vežemo anglo-ameriške vojne in trgovske mornarice, kjerkoli je to v interesu našega pomorskega vojskovanja. Čudoviti uspehi potapljanja preko 31 milijonov brit so pač najgovornejši dokaz za to dogajanje.

Pri tem uspehu potopitev, ki prekašajo obrambo in novogradnje v spovražnem taboru; uspehu, ki ga sovražnik ne more več doseči, je Japonska udeležena z bistvenim prispevkom. Za presojo učinkovitosti naše skupne okeanske vojne je važno, da imamo pred očmi stalno skupni izid.

V maju potopljenih 430.000 brt sovražne plovbe

Bombardiranje angleških mest — Pri terorističnih napadih na kontinent so imeli sovražniki zopet občutne letalske izgube

V področju Sredozemskega morja je nemško letalstvo po poročilu, izdanem preteklega četrta, v času od 25. do 26. maja uničilo 29 angleških in ameriških letal, med njimi 13 štirimotornih bombnikov. V noči na 25. maj pa je bil pred afriško obalo z bombami težko zadet neki sovražni rušilec. Na večer dne 27. maja so prišli lahki angleški bombniki pod zaščito oblakov nad Reich in so vrgli na posamezne naselbine nekaj bomb. Trije od teh bombnikov so bili zbiti na tla. V noči na 28. maj je angleško letalstvo napadlo zapadno-nemško ozemlje. Zlasti v Essen-u je nastala škoda na stanovanjskih poslopih in na dveh bolnišnicah. Prebivalstvo je beležilo izgube. Po dotedanjih poročilih so zbili 24 sovražnih bombnikov na tla. Težka bojna letala so istega dne bombardirala pristanišči Bizerta in Susa, kjer so bile zadete ladje in pristaniške naprave.

Po poročilu z dne 29. maja so nemška bojna letala v noči na 29. maj zmetala večje število bomb na severoafriško luko Bone. — V jutranjih urah 29. maja se je odigral v pomorskem področju Dunkirchena spopad med nemškimi varovalnimi epotami in neko skupino angleških hitrih čolnov. V teku tega spopada, ki se je odigral v veliki medsebojni bližini, sta bila potopljena dva hitra čolna. Nekaj čolnov je bilo poškodovanih. Nemške enote so se polnoštevilno vrnile v svoje oporišče.

Sovražni letalski odredi so 29. maja napadli bretonsko mesto Rennes ter nekatera oporišča na atlantski obali, v noči na 30. maja pa so bombardirali več zapadnonemških mest. Nastala je deloma velika škoda na poslopih. Prebivalstvo je imelo zlasti v Wuppertal-u izgube. Po dotedanjih poročilih so zbili 57 večinoma štirimotornih sovražnih letal. Sturje lastni lovci se niso povrnili. Težka nemška letala so v noči na 30. maj ponovno bombardirala pristanišče Bizerta.

V teku še preje omenjenega spopada nemških varovalnih enot in angleških hitrih čolnov so se naši uspehi še povečali. Sovražnik je namreč izgubil skupno pet hitrih čolnov, dočim sta dva nadaljna čolna zgorela.

Naše podmornice so se nahajale v zadnjih dneh v Severnem in v Južnem Atlantiku v zelo žilavih bojih s sovražnimi spremeljivami. Posadke podmornic so tudi ob tej priložnosti dokazovale svojega napadalnega duha in veliko srdllost. Pri tem so potopile 15 ladij s skupno 90.000 brt.

Hitra nemška letala so po poročilu z dne 31. maja bombardirala več mest ob angleški južni in jugovzhodni obali. Vrgla so mnogo bomb težkega kalibra na vojaško važne naprave. V področju Sredozemskega morja je potopilo nemško letalstvo 29. in 30. maja nič manj kot 13 sovražnih letal. V teku oboroženega izvidjanja so nemška letala potopila na Atlantiku nek tovornik s 4900 brt. Obenem so sestrelila neko angleško štirimotorno letalo v zračni borbi.

Nad Sredozemskim morjem je nemško letalstvo dne 31. maja uničilo osem sovražnih letal. Medtem je v noči na 1. junij bombardiral odred

Nihanja so zapopadena v bistvu pomorskega vojskovanja, odločitev pa je končni rezultat.

Morijama: »Gospod Grossadmiral! Kot zelo srečni predznak smatram dejstvo, da ste me sprejeli 31. maja, torej dne, ko proslavlja nemška vojna mornarica spomin na slavno bitko pri Skagerraku. Takrat je bil angleški mornarici iztrgan nimbus nepremagljivosti. Medtem pa so danes sovražna trgovska brodogradnja izgubila 31,5 milijonov brt doživela poraz, po katerem v tej vojni — po mojem mnenju — ne bodo več okrevale.«

Grossadmiral Doenitz: »Prepričan sem, da so naši narodi v duhu junaškega pomorskega vojskovanja nepremagljivi. Čeprav so se oblike pomorskega vojskovanja izza tistih časov spremenile in se bodo še za naprej spreminjale, in četudi so metode našega pomorskega vojskovanja prostorno, taktično in tehniško različne, je vendar naš cilj nepremakljivo vedno eden in isti: dokončna zmaga!«

težkih nemških bojnih letal pristaniško področje mesta Susa. Neka nemška podmornica je v Atlantiku potopila sovražno trgovsko ladjo z 8000 brt.

Po poročilu z dne 2. junija so udarila nemška bojna letala na angleško jugovzhodno in južno obalo, kjer so v nizkih poletih bombardirala naprave pristaniškega mesta Margate ter na otoku Wight. Nad Atlantikom so nemška izvidniška letala sestrelila troje sovražnih bombnikov in neko transportno letalo.

V borbi proti angleškim in ameriškim pomorskim plovnim zvezam sta nemška vojna mornarica in letalstvo v mesecu maju potopila 76 trgovskih ladij s skupno 430.000 brt. Nadaljnih 24 ladij je bilo poškodovanih. Delež podmornic je bil 65 ladij s skupno 380.000 brt. Podmornice so nismo tega poškodovale deset ladij. Vojna mornarica in letalstvo sta nadalje potopila neko korveto, eno podmornico, eno stražno ladjo in sedem hitrih čolnov. Poškodbe so zadobili trije rušilci, neka podmornica, sedem hitrih čolnov in dvoje stražnih ladij.

V mesecu maju so italijanske podmornice in torpedni letalci potopili v Sredozemskem morju ter v Atlantiku 13 angleških in ameriških trgovskih ladij s skupno 88.000 brt. V istem času so potopili sovražno podmornico, dočim je bila neka sovražna križarka skupno s tremi rušilci težko poškodovana s torpedi. Nemško-italijanska letalska obramba in letalstvo sta v Sredozemskem področju uničila meseca maja 493 sovražnih letal.

Sovražne letalske sile so tudi v preteklem tednu intenzivno bombardirale mesta v Siciliji, Sardiniji in v Južni Italiji. Prebivalstvo je imelo večje in manjše izgube, kar velja tudi za škodo na poslopih. 1. junija je sovražni mornariški odred prispel pred utrjeni italijanski otok Pantelleria ter ga je začel obstreljevati. Vsled takojšnjega dejstva italijanske artilerije so morale sovražne ladje ustaviti obstreljevanje ter se umakniti. Pri tem je bil eden izmed rušilcev težko poškodovan.

□ Boljševizem zanika vse stalne vrednote. Pod naslovom »Komunizem in antikomunizem« primerja španski list »Alcazar« v nekem komentarju življenje nemškega naroda v tretjem Reich-u in ruskega naroda v Sovjetiji pod boljševiškim režimom ter piše med drugim: »Med dvema narodoma ne more biti še večje razlike. Medtem ko je Nemčija v desetih letih nacionalsocializma doživela nezasiščen razmah, je Stalinov boljševizem Rusijo uničil. Nemški socializem priznava kulturo in civilizacijo boljševizem pa zanika vse stalne duhovne vrednote.«

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner (verantw.), I. V. Verlagsleiter Fritz Braun; Hauptgeschäftsführer Friedrich Golob, alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6

Zur Zeit im Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs geldes

Izjalovljeni sovjetski napadi

Niti na Kubanskem mostišču niti pri Velišu ni uspelo sovjetom prodreti nemških postojank — Velike letalske izgube sovjetov

Kakor je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo dne 27. maja, so boljševiki dan poprej navalili z več divizijami na vzhodno fronto Kubanskega mostišča. Naše čete, ki so jih podpirali letalski odredi, so zavrnile sovražnika v protinapadih. Tako so se izjalovili vsi obnovljeni sovjetski poskusi prodora nemških postojank. Boljševiki so imeli izredno krvave izgube. Izgubili so pa razen tega še 40 tankov. V Finskem zalivu je zašla neka sovjetska podmornica na nemško zapornico min in se je potopila. 26. maja je izgubilo sovjetsko letalstvo na vzhodni fronti 63 letal. Nemške izgube so znašale pet letal.

Na vzhodni fronti Kubanskega mostišča je sovražnik tudi dne 27. maja nadaljeval ves dan svoje napade, ki so jih podpirali s tanki in z letalstvom. Nemške čete so zavrnile sovražnika po težkih, menjajočih se bojih, v katere je posegalo nemško letalstvo zelo odločilno. Na ostalih sektorjih vzhodne fronte so delovali le naskočni in izvidniški odredi.

Tudi 28. maja so se razbili vsi sovjetski napadi na vzhodni fronti Kubanskega mostišča ob nerazrušljivi obrambi nemških čet. Sovražnik je imel tudi to pot silne izgube na ljudeh, tankih in materijalu. Tako so nemški letalci samo na južnem delu vzhodne fronte sestrelili 45 sovjetskih letal. Deset letal so zbili slovaški lovci. Severno od Lisičanske so nemške čete krvavo zavrnile nek lokalni sovjetski napad.

Sovražnik je tudi 30. maja zaman napadal na vzhodni fronti Kubanskega mostišča ter v področju Lisičanske, čeprav ga je pri tem izdatno podpirala sovjetska artilerija. Njegovi lokalni sunki so bili odbiti deloma v protinapadih. V ozadju fronte na srednjem delu so nemške čete uničile več boljševičkih tolp. Pri tem so zaplenile 74 velikih skladišč s hrano, municijo, orožjem itd. Na ostali vzhodni fronti so beležili samo delovanje naskočnih odredov.

V Finskem zalivu so potopile majhne edinice nemške mornarice neko sovjetsko podmornico. Po poročilu z dne 31. maja sovražnik ni več na-

daljeval svojih napadov na vzhodni fronti Kubanskega mostišča. Na ostali fronti je bilo beležiti samo uspešen nemški lokalni sunek pri Velišu, sicer pa le izvidniško in naskočno delovanje. V Črnem morju je skupina sovjetskih letalcev napadla neko nemško spremiljavo. Nemški letalci in ladijski artileristi so pri tem zbili vseh devet napadalcev v morje. Dne 30. maja je izgubilo sovjetsko letalstvo 74 letal. Nemško letalstvo pogreša sedem letal.

Dne 1. junija je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo da je potekel dan razp. lokalnih prask ob Kubanskem mostišču po vsej fronti razmeroma mirno. Močni odredi nemškega letalstva so napadli sovjetske tankovske in pehotne odrede zapadno od Krimskaje. Z dobrim uspehom pa so bombardirali in obstreljevali baterijske postojanke in dovozna oporišča v srednjem in na severnem odseku fronte. 31. maja so izgubili sovjeti skupno 52 letal. Nemške izgube so znašale dvoje letal.

2. junija je javilo nemško vrhovno poveljstvo, da so sovjeti na vzhodni fronti Kubanskega mostišča ter pri Velišu pričeli napadati z močnimi silami ter s podporo tankov in bojnih letalcev. V težkih bojih so nemške čete izjalovile vse sovražne poskuse prodora ob velikih izgubah za sovražnika. V kronstadtskem zalivu je nemška

PK-Kriegsbericht Max Leopold (Sch)

Die harten Kämpfe am Kuban-Brückenkopf

Immer wieder versuchen die Bolschewisten, durch Einsatz starker Kräfte unsere Stellungen am Kuban-Brückenkopf einzudrücken, was aber jedesmal an der unerschütterlichen Abwehr unserer Truppen scheitert. Kampf-, Sturzkampf- und Schlachtflugzeuge griffen in die Kämpfe ein und brachten dem Feind hohe Verluste bei. Unser Bild zeigt: Turmhohe Rauchsäulen zeigen die Wirkung unserer Sturzkampfflugzeuge an.

mornariška artilerija potopila neko sovjetsko stražno ladjo.

V ozadju srednjega odseka vzhodne fronte so nemške čete uspešno zaključile preganjanje boljševičkih tolp. Operacije so se vršile v težavnem, zamočvirjenem terenu in v gozdovih. Uničili so 38 sovjetskih skladišč ter pri tem zaplenili mnogo sovjetskega orožja, hrane in municije.

Pravična borba Madžarke

Zanimiv govor ministrskega predsednika Kallaya — Ni slučaj, da je Madžarska v taboru sil Trojnega pakta

Madžarski ministrski predsednik vitez Kallay je imel preteklo soboto v Budimpešti pred približno 2000 političnimi voditelji vladne stranke velik govor. Uvodoma je omenil velike izgube, ki jih je imela Madžarska 2. armada v pretekli zimi na vzhodni fronti, istočasno pa je izjavil, da smatra ustanovitev nove vojske kot svojo nalogo in sveto dolžnost. Zavarovanje državnega in nacionalnega obstoja Madžarske je označil Kallay kot najvišji cilj, kateremu služi Madžarska kot zanesljiv prijatelj in dragocen zaveznik v zvezi s tem ciljem je ugovarjal Kallay opetovanemu sovražnemu pojmovanju, da imajo mali narodi pravzaprav le pravico, živeti v senci velikih narodov in da se morajo udajati vedno le željam in zahtevam močnejših narodov. Temu nasproti zastopa Madžarska načela, ki so jih nedavno tako prepričevalno izrazili državniški osi: predvsem pravo malih narodov glede samostojnega življenja. Radi tega ni po Kally-evi izjavi nikak slučaj, da se je Madžarska — slično kakor vse ostale obdonavske dežele — znašla v taboru sil Trojnega pakta. Iste nevarnosti ogrožajo tudi nacionalno svojstvo in državno življenje Madžarske. Madžarski emigrantje, med katerimi se nahaja tudi znani Tibor Eckhardt, nimajo nikake pravice, govoriti v inozemstvu v imenu Madžarstva. Ti emigrantje so propalce, ki se jih spominja madžarski narod le z zaničevanjem, v njihovem društvu pa se nahajajo tudi nekateri inozemski židje.

»V spoznanju pravic in obrambe našega naroda« — tako je zaključil svoj govor vitez Kallay — smo se postavili poleg Nemčije in Hitlerja, ki je raztrgal trianonske sponde. Tako je omogočil uresničenje naših historičnih pravic Adolf Hitler, edini mož, ki zamore rešiti Evropo pred boljševizmom.«

Anglija je v Indiji odigrala svojo vlogo

Zelo zanimive ugotovitve nekega turškega časnikarja — Amerikanci se bohotno razširjajo po Indiji

Neki turški časnikar, ki je nedavno prepotoval Indijo, je ugotovil v španskem listu »El Espanol« sledeče: »Vloga Anglije v kronovini njenega imperija je doigrana«. Omenjeni turški novinar opisuje, kako je Amerikancem uspelo z ogromnimi dolgarskimi vsotami in z materijalom potisniti Angleže vedno bolj na stran. Danes je Indija neomejeno področje za ameriško gospodarsko eksploatacijo. Povsod je videti samo ameriško blago, avtomobile, stroje in orožje. Z ogromnim štabom inženjerjev in tehnikov so Amerikanci doslej uredili že 2500 industrijskih obratov v Indiji. Vsi ti obrati naj zavarujejo ameriški gospodarski upliv v Indiji. Angleži se pa niso morali umakniti Amerikancem samo na gospodarskem področju, temveč tudi v ugledu, ki ga uživajo pri domačinih. Amerikanci diskreditirajo na spreten način Angleže, dočim se sami izigravajo kot nekaki zaščitniki indijskega naroda. Največja skrb Amerikancev je edinole porast simpatij indijskega naroda za Japonsko, ki jo smatrajo Amerikanci kot večjega konkurenta kakor je Anglija sama.

□ Spor med De Gaulle-om in Giraud-om se nadaljuje. Kakor poroča angleški tisk iz Alžira, se nadaljuje spor med znanima francoskima izdajalcema, De Gaulle-om in Giraud-om. Sedaj je alžirski generalni guverner Peyrouton, ki ga je vpostavil sam general Giraud, podal ostavko na svoj položaj. Značilno je, da je Peyrouton sporočil svojo demisijo ne morda Giraud-u, ki ga je imenoval, temveč De Gaulle-u.

Atlantsko izjavo so požrli!

Nov povojni načrt židovskih izkoriščevalcev sveta — Samoodločba nič več za male narode, ki naj služijo samo dolarskemu kapitalizmu

Ameriški časopis »Look« je objavil zopet nek... ameriško-angliško-bojševiški načrt o ureditvi povojnega sveta. List pripominja kar uvodoma, da bo sledil sedanji vojni »mir zmagovalcev«. Kako neki bo izgledal ta mir, nam razodevajo v nastopnem sledeče točke. Značilno je, da so Stalinove zahteve v ospredju. Kar neženirano potrjujejo, da bo Stalin pobasal baltiške države. Ker proti Stallnovi zahtevi glede Baltika ni nikakega angleškega ali ameriškega ugovora, je povsem jasno, da sta dala London in Washington prijatelju Stalinu proste roke in da niti ne mislita delati kakih ovir, ako bi skušal Stalin pobasati poleg Baltika še kakó drugo evropsko državo in jo spraviti pod svoj bič. Anglija bo baje obdržala, kar je njenega. To je zelo »velikopozorno«. Povedali pa niso, ali bo Anglija obdržala vse tisto, kar je imela ob izbruhu vojne, ali kar so ji potem še pustili, ker si je ameriški imperijalizem iz angleškega imperija izrezal sam vse tiste kose, ki jih je potreboval kot oporišče.

Kakor pa izhaja še nadalje iz mirovnega načrta v časopisu »Look«, imajo v Beli hiši še zelo daljnosežne načrte glede aneksij drugih področij. Tako piše list, da Dakar na zapadni obali Afrike, nikdar več ne bo ogrožal Zedinjenih držav Z drugimi besedami: Zedinjene države Severne Amerike bodo kratkoma anektirale Dakar. »Look« pa pri tem pokazuje tudi še na neke druge aneksijske namene v Pacifiku, v kolikor jih je prijavil že sam mornariški minister Knox.

Sedaj pa pride najlepši! »Look« prinaša med drugim sledeči stavek: »Pravica do samoodločbe malih narodov se nikjer ne sme križati z Roosevelt-ovimi zahtevami glede teritorialnega varnostnega pasu ali pa z zapadnimi kolonialnimi potrebami Anglije«. Tako torej Mali narodi nimajo več pravice, oklepiti se samoodločbe narodov, njihova dolžnost je, da se žrtvujejo za dolarski imperijalizem. Tolikanj razkričano Atlantsko izjavo so torej požrli! Niti najmanj jih ne teži vest, da so na ta način prelomili obljube, s katerimi so nekdanj farbari narode. V možganih svetovnih oblastnikov se vrtil misel o neki »svetovni vladi«. Vsekakor rabi »Look« to besedo, čeprav s pridržkom glede uresničenja tega načrta.

Nikakega dvoma torej ni, da imamo opravka z židovskim duševnim proizvodom, ki se je rodil bržčas v možganih Roosevelt-ovega trusta. Misli in ideje, ki jih iznaša »Look«, so uprav značilne za židovske fantazije o svetovnem gospodarstvu. Židje sanjarijo o svojem svetovnem imperiju, v katerem naj vsi narodi služijo v svrhu izkoriščanja židovskemu kapitalizmu. Pri celi stvari je dobro, da bodočega svetovnega reda ne odločajo fantazije, temveč zgolj orožje. Nemška zmaga bo razblinila vse take fantazije. Vsaka taka objava iz židovskega tabora nam je ponoven dokaz, da lahko samo dokončna zmaga sil osi reši svet pred zasužnjenjem, kakor ga zamišlja mednarodno židovstvo.

Cangkajšek pred zlomom?

Po zadnjih poročilih iz srednjekitajske fronte so Japonci, ki prodirajo po dolini reke Jangce, udarili tudi že preko reke Cingkiang, ki se tudi steka v Jangce. Sedaj so na tem mestu samo še 350 kilometrov oddaljeni od Cungkinga, glavnega mesta maršala Cangkajška. Amerikanci si niso predstavljali, da bodo Japonci tako hitro premagali dosedanje zaporne fortifikacije na reki Jangce, zato hitijo sedaj pošiljati ogroženemu Cangkajšku letalce in letala. Ali in v kolikor bo to Cangkajšku pomagalo, je druga stvar. Maršal Cangkajšek se pač mora zavedati, da nosijo njegove čete glavno breme vsega vojskovanja z Japonci. V dolini reke Jangce se upira Japoncem 18. Cangkajškova armada. Ta armada pa se glede opreme niti najmanj ne more kosati z napadalnimi divizijami Japoncev. Kitajcem primanjkuje zlasti strojníc in metalcev granat, predvsem pa je podkopana morala kitajskih čet. V zadnjih tednih so beležile kitajske čete poraz za porazom. Vse to je silno uplivalo na bojno moralo Kitajcev. Čimbolj se umikajo Kitajci proti Cungkingu, tem hujsje je pri arcu vojakom, ki se morajo ločiti od svoje pokrajine Honan. Vsaka porazena čungkiška divizija izpade iz računov, ker ni mogoče nadoknaditi njenega orožja. Maršal Cangkajšek torej nima več dva milijona vojakov, ki naj bi branili njegove pozicije. Dejanska defenzivna sila maršala Cangkajška je namreč mnogo manjša. Maršal Cangkajšek se morda že bavi z mislijo, da bo prišel dan ko bo moral zapustiti tudi svojo dosedanjo prestolnico Cungking. Unik je možen samo v zunanjo Mongolijo, ki je pod sovjetskim vodstvom. Morebitni unik maršala Cangkajška v zunanjo Mongolijo bi pomenil popolni zlom njegovega režima in dokončno zmago Japonske.

Zaskrbljena Anglija

Pretekli terek je angleška Spodnja zbornica — čeprav nekoliko prikrito — obravnavala vprašanje civilnega letalstva. To debato je brez dvoma izzvala Severna Amerika. Kakor se je izvedelo, so ameriški zainteresirani krogi postavili predlog, da bi Amerikanci po vojni sploh prevzeli vse civilne letalske proge na svetu. Da je Angležem vse to neprijetno, je pokazala omenjena razprava, za katero se je javilo izredno veliko govornikov. Pa tudi način debate same je pokazal vso zaskrbljenost Angležev.

Debato je otvoril konservativec Perkins, ki je zahteval takojšnje sklicanje imperijalne konference v Londonu. Svojo zahtevo je utemeljil s

trditvijo, da dosedanji razgovori niso dovedli do nikakega rezultata. V ostalem pa po njegovem mnenju ni možno izročati skrbi za civilno letalstvo letalskim maršalom, ki jim lebdijo pred očmi samo vojaška vprašanja. Ti maršali po njegovem mnenju niso sposobni trgovsko misliti. Neki drugi konservativni govornik je dejal, da mora Anglija, ki je bila doslej največji »transportni« narod na svetu in največja pomorska sila, dvigniti svoje častihlepje tudi na področju civilnega letalstva. Žid Hore Belisha je priznal, da imajo Amerikanci večino transportnih letal, ker so gradili bombnike z velikim akcijskim krogom. Te bombnike je lahko spremeniti v civilna letala. Anglija je zaostala samo radi tega, ker je morala graditi v prvi vrsti lovška letala. Končno je govoril letalski minister Sinclair, ki je zelo laskal dominijem kot »mogočnim narodom«, čeprav si Anglija v tem vprašanju pridržuje pravico do vodstva. Sinclair je dejal: »Ali bo Anglija po vojni mali otok, ki ga bodo obvladovale druge velesile, ali pa bo središče velikega imperija, povezanega z letalskimi črtami.«

Letalski teror proti Italiji

»Völkischer Beobachter« objavlja sledeče poročilo svojega rimskega dopisnika:

Težki letalski napad na mesto Livorno, ki se nahaja severno od Rima, je pokazal, da praktično ni nobeno italijansko mesto varno pred sovražnim letalskim terorjem. V znamenju tega dejstva se nahajajo vsa ugibanja, ki so jih izražali politični in vojaški opazovalci v Rimu tekom konca prejšnjega tedna. Zlasti so si na jasnem, da velja ta pozornost in interes sovražnika v prvi vrsti otoškemu zidu, ki sega od Sicilije preko Pantelerije do Sardinije in Korzike. Ti otoki so sedaj v prvi vrsti cilj nasprotnih letalskih napadov »Bilo bi neumno«, tako piše vojaški tednik »Chronache della Guerra«, tajiti ali prikrivati prednosti, ki si jih je zagotovil sovražnik z zasedbo obale, ki leži pred Italijo. Prav tako neumno in predvsem nevarno bi pa tudi bilo, ako ne bi priznali defenzivnih in ofenzivnih možnosti, ki jih imamo v Sredozemskem morju, popolnoma neodvisno od tesne skupnosti, ki obstaja med dogodki v Sredozemskem morju in med vsemi drugimi sektorji te medoceanske in medkontinentalne vojne.

Tudi znani vojaški publicist, general Bollati, je v nekem članku v tedniku »Le Forze Armate« mnenja, da bodo morale znatne sovražne vojne sile, ki jih je sovražnik koncentiral ta čas v Severni Afriki (1. in 8. angleška ter 5. ameriška armada skupno z odredi generala De Gaulle-a), premagati znatne težave, preden bodo dospele do

Kreta

Kakor otoki Korzika, Sardinija in Sicilija na jugu Italije in Evrope, tako je grški otok Kreta, ki leži v vzhodnem delu Sredozemskega morja, v današnji vojni nekakšna predtrdnjava Grčije in jugovzhodne evropske fronte. Našim bralcem bo še v spominu, kako so nemške čete leta 1941. po zasedbi Grčije večinoma s padalci iz zraka zasedle ta največji grški otok ter porazile Grke in Angleže, ki so ga smatrali za nezavzetnega. Danes, ko v sovražnem taboru sanjarijo o invaziji na evropsko celino, bo zanimalo čitati tudi nekaj o Kreti in njenem zemljepisnem položaju, ki je tak, da bi si Angleži in Amerikanci, če bi poskusili z izkrcanjem, gotovo polomili vratove z ozirom na to da bi v takem primeru imeli opravka z nemško oboroženo silo, ki bi jim pri morebitni obrambi Krete pokazala svojo nadrejenost.

Kreta, v slovogrščini Kriti, v turščini Kirid, v italijanščini Kandia, je največji in najvažnejši otok grškega otočja in leži nekako južno od Egejskega morja. Njegova površina meri 8618 kvadratnih kilometrov, na kateri živi približno pol milijona prebivalcev. Otok ima skoraj povsod izredno strmo obalo, prav posebno pa na jugu, kjer manjka pristanišč. Severna obala ima več zalvov, kakor Sitia, Mirabello, Almyro, Suda, Canea in Kizamo. Vse te luke pa niso sodobno izgrajene, temveč bolj naravnega značaja. Najboljše pristanišče je še Sudabay. Gorovje pada na jugu strmo proti morju in je tam bolj slabo naseljeno. Pomembnejše ljudske naselbine so v severnem delu otoka. Notranjost otoka je zelo hribovita. Gorovje ima obliko »odličnih, palicam podobnih vrhov. Na zahodu je takozvano gorovje Levka Ori z najvišjim vrhom Mabri Gurguthoš, ki meri 2475 m. Rodna zemlja se nahaja med visokimi gorami na takozvanih nizkih ravninah, od katerih je najvažnejša Mesara, ki predstavlja žitnico Krete. Reke nimajo vedno vode. Izjema je samo pri rekah Mylopotamos na severu in Hieropotamos na jugu. Na otoku pridelajo žita, ki krije četrtno lastne potrebe. Bogati so nasadi olivnega drevja in je olivno olje glavni izvozni predmet. Pomemben je tudi pridelek vina, južnega sadja, tobaka in lanu. V živinoreji je vodilno ovčarstvo. Vegetacija je sredozemska, vedno zelena.

Prebivalci Krete so Grki in krščanske vere. V notranjosti živeče plemo, ki mu pravijo Sfakijoti, predstavlja še danes čist tip starih Grkov. Zadržni način družinskega življenja je še na otoku precej razvit. V 4. in 3. tisočletju pred našim štetjem je tu vladala neolitična kultura, slična oni na otokih Egejskega morja. Okrog 3000 pred našim štetjem je šel razvoj Krete svojo lastno pot in je v času okrog 2000 prišla pod egipčovski vpliv kar ji je omogočilo cvetelo razvoj. Kreta je bila pozneje pod vlado Genove, pod E-

italijanske obale. General Bollati je nadalje mnenja, da morebitno izkrcanje še ne pomeni invazije.

Da je treba računati z možnostjo izkrcanja, je namignil v preteklem tednu italijanski vojni bulletin, ki je poročal o izkrcavalnih čolnih, ki jih je bombardiralo nemško-italijansko letalstvo v lukah Bizerta in Susa. Na to dejstvo je opozoril tudi Alessandro Pavolini v nekem radijskem komentarju, ko se je bavil s cilji sovražnega letalskega terorja. Tudi Pavolini je podčrtal velike zapreke, ki se zoperstavljajo sovražnemu poskusu izkrcanja in invazije. S temi težkočami mora sovražnik računati.

Vojaški opazovalci v Rimu so si edini v svoji sodbi o važnosti letalstva pri defenzivni in ofenzivni obrambi sovražnih poskusov napadanja. Zlasti pa pokazujejo na ugodne zemljepisne in strateške predpogoje, ki jih nudijo otoki Tireskega morja (Sardinija in Korzika), prav tako pa tudi Sicilija. Gre v glavnem za to, da se sedanjo sovražno premoč v zraku spremeni v podrejenost ali pa, da se dovede vsaj več letalskih sil v centralno Sredozemsko morje.

* Emigrantske vlade zapuščajo London. Po vzgledu grške emigrantske vlade, se baje v dolednem času preselila tudi poljski in jugoslovanski emigrantski vladni odbor iz Londona v Kairo.

POLITIČNE BELEŽKE

□ »Urad za vojno mobilizacijo v Zedinjenih državah.« Da bi poenotila ameriške vojne napore, onemogočila dvojno delo in trenja med posameznimi državnimi departementi, je ameriška vlada po svojem prezidentu Roosevelt-u ustanovila »Urad za vojno mobilizacijo«. Vodstvo tega urada je poverila James F. Byrne-u, ki je dobil obenem skoro neomejena pooblastila. Byrne predseduje odboru, v katerem sedijo vojni minister Stimson, mornariški minister Knox, predsednik odbora za dodelitev vojnega materiala Harry Hopkins, predsednik urada za vojno produkcijo Donald Nelson in apelacijski sodnik Winson. Tako je postal James F. Byrne takorekoč ministrski predsednik Roosevelt-ove vlade. To tembolj, ker ima njegov urad zadnje besede v vseh natanjnih vprašanjih, mimo tega pa so njegove odločitve obvezne tudi za vojno in za mornariško ministrstvo.

□ Skrbi angleških političnih strank. Angleška konservativna stranka bi rada nudila mlajšim ljudem možnost političnega udejstvovanja, zato je sestavila tajni seznam takih kandidatov, ki so se v teku sedanje vojne že borili na fronti, ter jih je obenem priporočila v upoštevanje pri nadomestnih volitvah. Stranka upa na ta način osvežiti svojo že staro kri, čeprav bodo morali tudi ti »mladi ljudje« v slučaju izvolitve plesati tako, kakor bodo žvižgali stari lisjaki. Delavska stranka pa se z vso silo brani združitve s komunisti, ker bi v tem slučaju komunisti takorekoč preplavili njen strankarski aparat. Delavska stranka se tolaži na drugi strani s porazi konservativcev.

□ Pred izredno sejo japonskega državnega zbora. Japonska vlada je sklicala državni zbor na izredno sejo, ki se bo vršila 15. junija. Za to izredno sejo državnega zbora je vlada pripravila celo vrsto zakonskih predlogov, ki so direktno ali indirektno v zvezi z vojnim dogajanjem. Ti predlogi se nanašajo na vojno posojilo, na obravnavo in uporabo posebnih budžetov industrijskih podjetij, na zvišanje produkcije prehranjevalnih sredstev in na reorganizacijo industrije. Zasedanje državnega zbora bo trajalo predvidoma tri dni. Vlada bo izkoristila to priliko ter bo pred državnim zborom iznesla svoje poglede na vojskovanje in na zunanje politične smernice Japonske. Predvidoma bo govoril tudi ministrski predsednik Tojo.

□ Nov političen umor v Bolgariji. V nedeljo zvečer je bil na svojem posestvu v Kosijevu ustreljen iz zasede narodni poslanec Saprijan Klevkov. Strelci so streljali na Klevkova iz neposredne bližine. Dva strela sta ga zadela v srce. Strelci doslej še niso prijeli.

□ Timošenko je pozival k umoru. V generalnem govoru izhajajoče poljsko časopisje objavlja faksimile letakov sovjetskega maršala Timošenka, s katerimi je ta sovjetski prvak leta 1939. pozival poljske vojske v poljskem jeziku, da bi pobili svoje predpostavljene oficirje. Besedilo letakov se je glasilo: »Vaši oficirji in generali so vaši sovražniki. Pobijte jih! Oni ne želijo drugega, kakor vaša smrt! Vojski! Odpoveste pokorščino poveljem vaših oficirjev, izženite jih iz dežele! Pridite k nam v rdečo armado! Tū kaj se bo z vami lepo in dostojno postopalo? Kako lepo in dostojno so pozneje sovjetji postopali z ujetimi Poljaki, nam najlepše dokazuje umor 12.000 poljskih oficirjev v gozdu pri Katynu in še danes neznana usoda velikih desetstisočev poljskih vojakov, ki so padli v sovjetske roke.

nečani in Turki. V letih 1824.—41. je bila pod gospostvom Egipta. V letih 1897-98. so bile hude vstaje za samostojnost Krete, ki so jih podpirali Grki iz celine. 1898 je postal grški princ Jurij komisar in poveljnik Krete. Ze leto pozneje so na Kreti dobili svojo državno ustavo, hkrati so uvedli grščino kot uradni jezik. Priključitev Krete kraljevini Grčiji se je izvršila leta 1908.

Najbližja angleško-ameriška vojaška oporišča, od koder bi se lahko napadlo Kreta, je obala Cirenajke v Severni Afriki, oddaljena dobrih 400 kilometrov. Kakor vsak poskus izkrcanja, bi tudi poskus na Kreti bil zelo nevaren. Ze po naravi strma obala, kjer je sedaj zgrajenih polno modernih obrambnih utrd, čuvana po nemški oboježeni sili ter za vse morebitnosti pripravljena notranjost otoka, je jamstvo, da Kreta ne bo nikdar baza in most za angleško-ameriški vpad na Balkan.

□ Viteštvo Japoncev. Trije višji angleški oficirji, ki se nahajajo v japonskem vojnem ujetništvu, so prosili, da bi se jih pustilo k poveljniku taborišča na raport. Prosnji se je seveda ugodilo, nakar so se v imenu vsega taborišča zahvalili, da so japonske vojaške oblasti po krščanskem obredu pokopale nekega v ujetništvu umrlega angleškega nadporočnika ter dovolile, da so vsi angleški ujetniki svojega tovariša spremljali na njegovi zadnji poti.

□ Amerikanci govorijo največ o Roosevelt-u Churchill-u in Čangkašk-u. Tako je izjavil angleški veleposlanik v Washingtonu, lord Halifax, po povratku iz nekega potovanja po ameriških deželah. S tem je hotel reči, da so voditelji plutokracije danes bolj popularni kakor vodje sil osi, češ, da sloni to na vojnih uspehih, ki so jih dosegli zavezniki. To pa seveda ne drži. Če Amerikanci veliko govorijo o Roosevelt-u in njegovih priveskih, si je to lahko razlagati tudi tako, da je ljudstvo z vojskovanjem nezadovoljno.

PK-Kriegsberichter Weil (PBZ/Sch)

Panzerregiment »Großdeutschland« greift an
Unser Bild zeigt den Kommandeur, Eichenlaubträger Oberst Graf Strahwitz in seinem Befehls-panzer kurz vor einem Angriff

□ Draža Mihajlovič na begu. Poročila iz Berlina, da je vodja srbskih pučistov, general Simović, zahteval preselitev jugoslovanske emigrantske vlade iz Londona v Moskvo, potrjuje med drugim tudi preokret v smeri londonskega tiska, ki trenutno napada Mihajloviča in mu očita izdajalstvo na svojih sobojevniki, medtem, ko ga je doslej protežiral. Mihajlovič je baje iz svojega planinskega skrivališča neznanokam pobegnul, ne da bi bil komu kaj omenil ali pa pustil kako sled za seboj. Beg Mihajloviča je v zvezi z očiščevalno akcijo, ki je glasom poročil iz Zagreba in Beograda v uspešnem razvoju. Mihajloviča, ki so ga do nedavno v Londonu napram boljševiškim tolpam predstavljali kot zastopnika takozvane »nacionalne smeri«, bodo sedaj pustili pasti, verjetno iz poslušnosti napram Moskvi brez vseh pomislekov. Hrvatsko časopisje poroča o neki polemiki med komunističnim voditeljem Titom in med nedavno odstavljenim »vojnim ministrom« jugoslovanske emigrantske vlade in vodjem velesrbskih banditov, Dražo Mihajlovičem, ki jo vodi ta v svojih ilegalnih komunističnih organih in letakih. Draža Mihajlovič je med drugim izjavil, da vodijo komuniste židovski izmečki, ki so v Črni gori in Hercegovini zažgali 8029 hiš in pomorili 20.380 ljudi. Komunisti so pa tam nadalje vpepelili 381 šol, 115 orožniških vojašnic, 3 otroške vrte, 18 cerkva in 2 samostana. Poklali so razen tega 182 duhovnikov, onečastili 400 deklet in žena, ki so pozneje večinoma izvršile samomor. Komunisti pa s svoje strani trdijo, da so četniki Dragiše Mihajloviča pomorili 16.000 žena, starcev in otrok, dočim je 70.000 prebivalcev izginilo iz krajev, kjer so gospodarili četniki.

□ »V slučaju zavezniške zmage.« Roosevelt-ov osebni častnik Kingsbury Smith je napisal

v zadnjih dveh številkah ameriških revij »American Mercury« in »Readers Digest« članek, ki se bavi z nameni zaveznikov glede Nemčije in za slučaj »zavezniške zmage«. Dejstvo, da je bil članek objavljen v dveh najbolj razširjenih ameriških magacinih, dokazuje mimo tega, da so hoteli imeti za Smith-ova izvajanja čim večji čitalojči krog ljudstva. Po drugi strani pa so hoteli na ta način potrditi uradni značaj namenov, ki jih goje v Beli hiši. Kingsbury Smith zahteva predvsem totalno okupacijo Nemčije za slučaj anglosaško-boljševiške zmage. Izrecno pa pristavlja, da bi bili Amerikanci tudi sami pripravljene kot mandatarji zmagovite koalicije, ustanoviti svoj vojaški režim v Nemčiji. Članek navaja nadalje že znane zahteve, zlasti »razdelitev Nemčije v več manjših državic, najstrožjo prepoved nemške nacionalne zavednosti in likvidacijo njenih predstaviteljev.« Značilna pa je v Smith-ovem članku ostrina, s katero povdarja avtor članka, da se maščevanje anglosaško-boljševiške koalicije ne bo zaustavilo morda zgolj pred gotovim krogom, skupino ali stranko v Nemčiji, temveč bi imelo maščevanje zadeti ves nemški narod. Tako naj bi ostale nemške čete v slučaju zavezniške zmage tudi še za naprej mobilizirane, ker bi jih vpostavili kot delovne bataljone za obnovo področij, ki jih ima Nemčija sedaj zasedene. Nemško industrijo hoče Smith brezobzirno zmanjšati in razbiti. Velik del nemške industrije naj bi se prenesel v inozemstvo, tako, da Nemčija (ali kar bi ostalo od dosežanja Nemčije) ne bi mogla nikdar igrati kake vidne vloge na svetu. Kar bi imelo nemško kmetijsko gospodarstvo presežkov, bi se jih moralo oddati bivšim sovražnikom. Nemcem naj bi po Smith-u ostalo samo toliko, da bi se lahko klaverno in za silo preživljali. Ta program uničevanja se zdi merodajnim krogom v Washingtonu še nekako »zmerene«, kajti list »Philadelphia Record« zahteva na primer totalni izbris nemškega in japonskega naroda. V to svrhu naj bi se steriliziralo v Nemčiji in na Japonskem vse moške in ženske, da ne bi več spočenjali in rodile deco, ki bi se kedarkoli zopet dvignila z orožjem v roki.

RAZNE VESTI

* V Katynu so do konca meseca maja identificirali ali ugotovili 3000 žrtev boljševiške GPU. S tem je identificirana dobra četrtina umorjenih poljskih častnikov.

* Palestina beleži stalni dotok židov. Po poročilih iz Rima je angleški Visoki komisar Palestine, Mac Michael, v zadnjem četrtletju izdal nič manj kot 15.500 židom dovoljenja za naselitev v Palestini.

* Ra-toča beda v Francoski Severni Afriki. V Francoski Severni Afriki je nastala po poročilih španskega lista »Novidades« velika beda, ki se izraža zlasti v pomanjkanju živil. Dejstvo je, da na javnih trgih in v trgovinah ni možno kupiti ničesar, dočim se dobi na takozvani »črni borzi« vse, akoravno po strahovito visokih cenah.

* Dr. Tuko pričakujejo v Vatikanu. Kakor poročajo listi, pričakujejo v Vatikanu v kratkem obisk slovaškega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Tuke. Dan obiska še ni določen.

* Vojaška cenzura na Portugalskem. Portugalsko vojno ministrstvo je odredilo za uradno in privatno pošto ter za pakete pošiljke v trikutu Portugalska, Azori in Madeira vojaško cenzuro.

* 11.000 trgovin v Tokiju zaprtih. Vsled totalne mobilizacije vseh delovnih sil na Japonskem, so samo v glavnem mestu Tokiju do konca marca t. l. zaprli 11 tisoč malih trgovin.

* Varšavske ljudske šole zopet obnovljene. Leta 1939. je bilo v teku nemško-poljske vojne v Varšavi več ali manj poškodovanih 55 ljudsko-šolskih poslopij. Vsa ta poslopja so sedaj popolnoma obnovljena. Del teh šol uporabljajo v druge svrhe nekatere so urejene kot nemške šole, večina pa služi pouku poljske mladine.

* Volitve na Irskem. Predsednik Irske, dr. Douglas Hyde, je izdal odlok, s katerim je razpisal nove volitve za dan 22. junija 1943.

* London je imel zopet zračni alarm. Po Reuterjevih vesteh so imeli mnuli terek na vse zgodaj v Londonu letalski alarm.

* Tudi Tajland (Siam) je počastil admirala Jamamoto. Tajlandski regentski svet je podelil admiralu Jamamoti v znak priznanja za njegove velike admiralske vrline, po smrti red »Svetega Slo-nas«.

Japonsko-ameriški boji za Aleutske otoke

Neprimerna hrabrost japonskih vojakov

Meseca junija 1942 so oddelki japonske obožene sile napadli skupino takozvanih Aljutskih otokov, ki ležijo v Berinskem morju med Severno Ameriko in Azijo v severnem delu Pacifika in tvorijo sestavni del Alaske in so last Zedinjenih držav Severne Amerike. Pri tem jim je uspelo v bliskovitih bojih požariti ne ravno jake in tudi strateško ne ravno na višku stoječe ameriške čete ter zasedati zahodni del otočne verige z otokoma Kiska in Attu.

Izkranje Japoncev na Aljutih je bilo iz strateških razlogov precej važno. Amerikanci so namreč te otoke šele malo pred vojno začeli utrjevati in lahko se reče da ta dela še niso bila končana. Gradnja znane, preko Kanade trasirane 3600 km dolge avtomobilske ceste iz Zedinjenih držav v Alasko tekrat tudi še ni bila končana. Pred kratkim je bila ta cesta dograjena in izročena svojemu namenu. To je Amerikancem omogočilo misliti na napad na Japonce, ki so se utrdili in razširili na Aljutih, ter na nadaljno izpopolnitev in izgraditev utrdb na zapadnem delu Alaske. Pri tem se ne sme pozabiti, da je oddaljenost Zedinjenih držav od Aljutov do Japonske najkrajša, kar je važno in za Amerikance mikavno, če bi hoteli napadati Japonsko. Kanadska cesta je pa hkrati skrajšala in olajšala prevozno možnost blaga iz Zedinjenih držav v Sovjetijo in morda tudi po isti poti za Čang-kajška Japonci so namreč pred tedni po radiu objavili, da spravlja Amerika, posluščujoč se kanadske ceste in Severnega Pacifika kot morske ceste, mesečno po 300.000 ton blaga v Sovjetijo, medtem ko ga v istem času preko Perzijskega zaliva prevozi komaj 50.000 ton. Kdor obvlada ta prostor, lahko onemogoča nasprotniku transporte, samemu sebi pa omogoča ofenzivne akcije.

Aljute se pri tem lahko uporabljajo kot nekakšno odskočno desko na obe strani.

Japonci ne bi bili Japonci, ako na Aljutih ne bi bili začeli takoj z urejevanjem letališč in ostalih oporišč za nadaljevanje ofenzivnih akcij in na morebitno obrambo. Pri tem jih je pomorski dovoz iz Japonske po 3500 km dolgi poti vedno v redu preskrboval. Aljuti so namreč skalnati in brez vegetacije, tako, da na istih ni nikakšnih pridelkov, ki bi jih bilo lahko uporabljali.

Bilo je marca 1943, ko so se japonske vojne ladje v bližini Aljutov zapletle v boj z ameriški mornariškimi enotami. Amerikanci so pri tem podlegli ter se umaknili proti svojemu Dutch Harbour-ju. Poznavalcem strategije je to srečanje obeh mornaric bil dokaz, da se iz ameriške strani radi Aljutov nekaj pripravlja. To so kmalu potem potrdile še akcije ameriških bombnikov, ki so vznemirjali Japonce na Aljutih. Posluščujoč se svojih krajših in ugodnejših zvez iz alaiške celine, Dutch Harbour-ja in ostalih ugodnosti, so dne 12. maja 1943 po morju pripeljali ogromno oboženo silo ter se na podlagi velike premoči z muko in groznimi izgubami izkrcali na otoku Attu.

Po poročilih japonskega glavnega stana z dne 20. maja 1943 je Amerikancem vsled ogromne premoči v zraku, na morju in na suhem uspelo, da so Japoncem po 28dnevem junaškem boju in šele, ko je v naskoku na bajonet in ročne granate padel s poveljnikom vred zadnji japonski vojak, zopet odvzeli otok Attu. Razmerje med nasprotnikom je bilo tako, da je Attu branilo 2000 Japoncev pred 20.000 Amerikanci. Šef tiskovnega urada japonskega glavnega stana, generalni major Yahagi je po radiu dopolnil poročilo glavnega stana rekoč, da so se Amerikanci na otoku izkrcali na jugu, na vzhodu in na severu. Na vzhodu so jih Japonci vrgli nazaj, na ostalih dveh točkah so jim pa prizadejali velikanske izgube. Amerikanci so nadalje ves čas bojev dnevno dobivali nova ojačenja, medtem, ko japonski poveljnik ni prosil za nikakšno pomoč iz Japonske.

Zaključni boj zadnjih sto Japoncev na otoku Attu dokazuje, s kakšnim preziranjem smrti je bil ta oddelek zvest svojemu cesarju in domovini. Predno so podvzeli zadnji napad, so se oficirji in vojaki poklonili proti cesarski palači v Tokiu ter zaklicali trikratni »Banzai« cesarju. Nato so se vrgli pred sovražne vrste, da bi našli smrt. Zadnje brezžično poročilo polkovnika Yamaza, je glasilo: »Ničesar se tako ne bojimo, kakor nečastnosti pripravljene smo, smehljajoč gledati smrti v oči.«

Otok Kiska, je še vedno v rokah Japoncev. 150 Aljutskih otokov se razprostira v krogu

verigi podobno zahodno pred polotokom Alasko. Otočje meri 37.840 qkm površine ter je brez drevja. Na vseh otokih je komaj kakih 1000 prebivalcev, ki so ribiči. Gre za pleme Eskimov, ki pa ima še precej ruskega na sebi, ker je to otočje do leta 1867. bilo pod rusko oblastjo. Podnebje Aljutov je vlažno in rezko.

UNTERSTEIFER!

Das Beherrschen der deutschen Sprache in Wort und Schrift ist für jeden Deutschen Pflicht und Schuldigkeit. Darum vervollständige du deine deutschen Sprachkenntnisse durch Sprechen, Schreiben und Denken in deutscher Sprache!

Spodnještajerc!

Obvladajte nemščino v govoru in pisavi je dolžnost in obveza vsakega Nemca. Zato izpopolnite svoje nemško jezikovno znanje. Govorite, pišite in mislite v nemškem jeziku!

□ Sikorskega so potisnili v Egipt. Kakor poročajo nemški listi preko Stockholma, je moral znani voditelj poljskih emigrantov, general Sikorski, zapustiti angleško prestolnico. Angleži so prvotno označili njegovo potovanje kot »inspekcijsko potovanje«. Sedaj se je pa izvedelo, da je prispel v Kairo tudi bivši zastopnik poljske emigracije v Moskvi, Romer. Zdi se, da sedaj proučuje ta na egiptovskih tleh situacijo, v katero je zašla poljska emigracija. Romer je moral zapustiti svoje mesto v Moskvi po prekinitvi odnosov med Poljaki in Sovjetijo. Sikorski pa tudi ne vé, ali se bo še kdaj vrnil v London. Sikorski je napravil veliko napako, ker je iznesel posebne poljske zahteve. S tem se je zameril Moskvi, ki ni hotela dati nikakih informacij glede tistih 12 tisoč grobov v Katynu ...

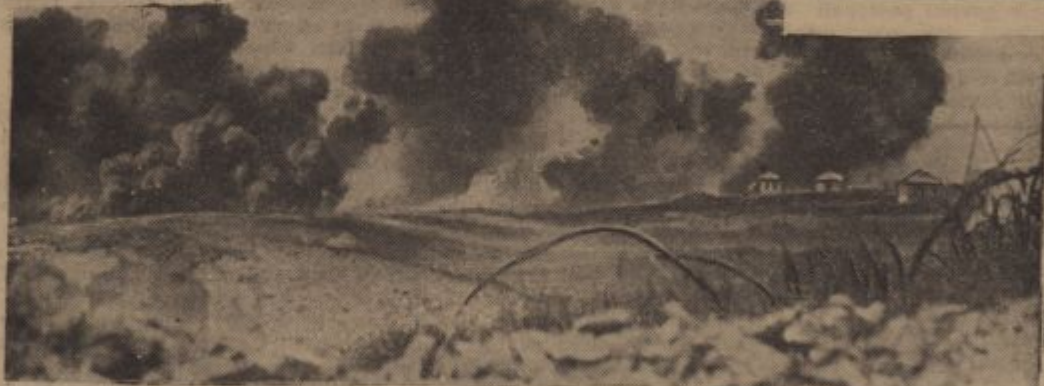
Scherl-Bilderdienst-
Autoflex

PK-Kriegsbericht
Reinsberg (Sch)

Ablösung geht nach vorn

Nach beschwerlichem Marsch durch Schlamm und Morast sind die Männer, die ihre Kameraden ablösen sollen, in dem ihnen zugewiesenen Abschnitt angelangt. — Der Zugführer weist seine Leute in die neuen Stellungen ein

Ihn kann nichts mehr erschüttern!

Auf diesen mit Schlamm und Wasserpfützen durchzogenen »Straßen« muß der Melder oft absteigen und sein Fahrrad auf die Schulter nehmen

PK-Kriegsbericht Leopold (Sch)

Die deutsche Luftwaffe am Kuban-Brückenkopf

An den großen Abwehrerfolgen der deutschen Truppen am Kuban-Brückenkopf hat die Luftwaffe hervorragenden Anteil. Unausgesetzt greifen Kampf-, Nahkampf- und Stukageschwader in die Erdkämpfe ein und unterstützen die Abwehr- und Angriffshandlungen des Heeres auf das wirkungsvollste. — Turmhohe Rauchsäulen zeigen die Wirkung eines Stuka-Angriffes

„Wir brauchen eine neue Heimat“

Von Kriegsberichterstatter E. G. Schäfer

PK. Der Überläufer setzt sich. Dankend greift er nach der Zigarette, die der Vernehmungsoffizier anbietet. Zuerst werden die Personalien aufgenommen. Kurinzowa ist 32 Jahre alt, Unteroffizier und in einem Dorfe da im Frontbereich geboren. Der vernehmende Oberleutnant sucht die Karte ab. Ist dieser Mann nur übergetreten, um in seine engere Heimat und zu seinen Angehörigen zu gelangen? Diese Frage ist der Prüfstein für Kurinzowas Glaubwürdigkeit.

Das Auge des Oberleutnants haftet auf einem Punkt der Karte. Der Heimatort des Überläufers liegt jenseits der Hauptkampflinie, auf sowjetrischem Gebiet. Das Sojdbuch bestätigt seine Aussage. Der Dolmetscher fragt Kurinzowa noch einmal »Ja, ja«, antwortet er.

Plötzlich, als ergründe er die Frage des deutschen Offiziers, bricht Kurinzowa hervor: »Ja, ja, meine Heimat ist drüben.« Er zieht hastig an seiner Zigarette. Seine steinschen Gesichtszüge werden bewegt und gerafft. Die Backenknochen treten stärker hervor. Die stechenden Augen flackern und beginnen zu glänzen.

Für Gefühlsausbrüche ist eigentlich keine Zeit. Täglich passieren Überläufer und Gefangene den Divisionsgefechtsstand, jeder ein menschliches Schicksal. Hier werden bestimmte Fragen gestellt und beantwortet. Doch das allgemeine Interesse ist gewockt. Für einen Augenblick weicht das Sachlich-Dienstliche einem nahen, politischen Schicksal.

Als einziger kann der Dolmetscher Kurinzowas Worten folgen. Die weiteren Zeugen der Vernehmung sind auf die Übersetzung angewiesen. Aber nachdem die ersten Sätze des Überläufers übertragen sind, verstehen auch sie im Zusammenhang sofort den Sinn des Gesagten.

Während aus seinen Gesten und dem Laut seiner Stimme die tiefe Erregung spricht, gehen die Gedanken unwillkürlich zu den Bildern jenes zeitgeschichtlichen Seitenstückes, das wir vor zwei Monaten erlebten. Während der wochenlangen Vorbereitungen kam immer wieder die Zivilbevölkerung und bat, sie nicht den Bolschewisten zu überantworten. Ein Volk entschied sich für uns. Dann zogen durch den tauenden Schnee die bunten, armseligen Kolonnen am Rande der Heeresstraßen, zogen oft schneller als wir. Der Gedanke »Fort, nur fort!« ließ sie die härtesten Anstrengungen bestehen. Da waren einige Kranke und Gebrechliche, die nicht transportiert werden konnten und unter der Obhut Angehöriger zurückbleiben mußten. Sie vergruben ihr Getreide, das sie in den Scheunen hatten, und verscharrten die Kartoffeln. Dann baten sie um Schnee, der die Spuren ihres Werkes verwischt.

Als wir vorrückten, sahen wir die Wahrheit

Aber hier erzählt ja Kurinzowa. Stückweise übersetzt der Dolmetscher. »Ja, dort ist meine Heimat. Die Deutschen gingen zurück. Ich bin begeistert in diesen Kampf gegangen. Es galt, meine

Heimat zu befreien. Immer wieder haben uns die Politruks und Offiziere erzählt, wir kämpfen für die Arbeiter, für ein freies Rußland, ich bin Arbeiter. Als Dreher arbeitete ich vor dem Kriege. Sie sagten: In den besetzten Gebieten verhungerten unsere Angehörigen, schändeten die kulturlosen Deutschen unsere Frauen, mordeten die Kinder. Unsere Heimat werde zur Wüste.

Ja, ja, ich habe ihnen geglaubt. Da rückten wir vor. Ich sah meine Heimat wieder, mein Dorf. Aber da war keine Wüste, keine Schändung. Die Felder waren bestellt, Wohlstand war eingekkehrt. Es ging meiner Heimat offensichtlich bei den Deutschen besser als unter den Sowjets. Unsere Familien hatten Vieh bekommen, sie freuten sich ihrer Produkte. Und das alles trotz der nahen Front, trotz des Krieges. Ich sah das, auch meine Kameraden sahen es. Aber sie kannten das Land nicht wie ich.

Nichts durften wir über die Deutschen hören

Wir wollten nun von den Deutschen hören. Aber darüber waren Gespräche mit unseren Brüdern kaum möglich und sehr gefährlich. Die Vorgesetzten verhinderten eine Begegnung mit unseren Landsleuten, wo sie konnten. Sie schützten eine Evakuierung vor und trieben das Volk ins Elend. Jeder hatte Angst, als faschistischer Agitator erschossen zu werden. Darum war aus der deutschen Besatzungszeit wenig zu erfahren. Das Gehörte aber bestätigte unsere Eindrücke. Dabei erkannte ich und andere, daß wir eine neue Heimat brauchten, ohne die Bolschewisten, von denen wir belogen und betrogen worden sind. Trotzdem habe ich immer wieder gezögert überzulaufen. Jetzt bin ich froh, daß es mir geglückt ist.

Kurinzowa unterbricht sich. Er sinkt in seinen Stuhl zurück, auf dem er bisher vornübergebeugt saß, als spräche er zu sich selbst. Dann reckt er sich ganz auf und fragt nach diesem und jenem, der gefangen oder übergetreten sei. Ob sie gesund angekommen seien, ob er mit ihnen zusammentreffe.

»Es ist schwer für uns, zu den Deutschen überzulaufen«, fährt er dann fort. »Man kann sich nicht aussprechen, man wird allerorten bespitzelt. Die Versetzung in eine Sonderabteilung bedeutet den Tod. Und wehe, wenn die Flucht mißglückt. Wie wenige unserer Brüder sehen so deutlich wie wir Lüge und Wahrheit. Über ein Jahr war dieses Gebiet bei den Deutschen. Wir sind unter den Sowjets aufgewachsen. Sonst kennen wir nichts, uns überzeugt nur das, was wir sehen. Darum kämpfen wir, auch wenn wir belogen werden.«

Die Vernehmung geht weiter. In uns klingt die erschütternde Erkenntnis eines Menschen nach, der solange überzeugt sein Leben gegen einen »Feind« einsetzte, unter dessen Schutz die eigene Heimat Aufbau und Blüte erlebte.

mußte. Anfang Mai fielen bei einem Angriffsversuch fünf Thunderbolts; am Tage darauf drei, einen Tag später wieder zwei und dann kehrten von einem Angriffsflug auf einen Jägerflugplatz am Kanal von 14 Taifunen acht Maschinen nicht zur Insel zurück. Zerschellte und ausgebrannte Trümmer auf den Äckern Nordfrankreichs bewiesen wieder die Überlegenheit unserer deutschen Jagdflieger, und die Feuerkraft und Schnelligkeit unserer Flugzeuge.

Schwer ist der Angriff auf geschlossene Pulk

Nicht viel anders ergeht es den Bombern, die die Angloamerikaner immer wieder von neuem bei Tage gegen das Festland zu Terrorangriffen vorschicken. Sie kommen in großen Pulk mit stärkstem Jagdschutz. In keinem Falle gelang es ihnen bisher, die deutsche Jagdabwehr zu überwinden. Der in großen Höhen anfliegende Feind wird schon weit vor dem Ziel gefaßt und dann von unseren Abwehrkräften in Empfang genommen.

Der Angriff gegen diese durch Jäger geschützten starken Verbände viermotoriger Bomber stellt unsere Jagdflieger immer wieder vor schwere und schwerste Aufgaben. Wenn auch der »Nimbus der Unverletzlichkeit« dieser großen Maschinen von unseren Jägern längst zu den Akten ge-

legt wurde, schwer und hart ist und bleibt der Kampf gegen die Feuerkraft dieser geschlossenen Verbände. Persönliches Draufgängertum, fliegerrisches Können und der nie erlahmende Angriffsgedanke unserer Jäger erweisen sich aber immer wieder als stärker. Einzelnen, in Rotten oder im Schwarm fliegen sie unbeirrt durch die Abwehr ihre Angriffe.

Harte Kampfzeit für unsere Jäger

Die Wirkung dieses ungestümen Angreifens bleibt nicht aus. Langsam gelingt es, die festgefühten feindlichen Verbände zu zersprengen und einzelne Maschinen »herauszupicken«. Das besiegelt dann ihr Schicksal. Hier wird eine viermotorige durch Motortreffer langsamer, bleibt zurück, wird zäh weiterverfolgt. ... Dort brennt eine andere bereits und montiert im Absturz ab. Erbitterte Luftkämpfe und harte Luftgefechte entwickeln sich, bis das Ziel erreicht ist und der Bomberverband abdreht und über See entweicht. Wie stark beispielsweise diese Verluste bei diesen Tagesunternehmungen der britischen und nordamerikanischen Luftwaffe sind, zeigt die knappe und klare Sprache des täglichen Wehrmachtberichtes am deutlichsten. Die Maschinen- und Personalverluste des Feindes werden immer höher. Er erkaufte seine Terrorangriffe vom Tag zu Tag teurer.

Für unsere deutsche Luftabwehr im Westen sind diese Tage von einer nicht absehbaren Nervenanspannung. Von Sonnenaufgang bis Sonnenuntergang leben die Jagdflieger in oder an ihren Flugzeugen, zu jeder Minute start- und einsatzbereit. Es sind heiße und schwere, aber doch in erster Linie erfolgreiche Kampftage hier am Kanal. Jeder Tag zeigt dasselbe Ergebnis: Der deutsche Jagdflieger im Westen steht in einer Zeit der großen Bewährung.

IZREK TEDNA

Pogum vodi do velike stvari

Friedrich der Große je zapisal: »Nur Wagemut führt zu großen Dingen. Mit dem Trost und dem festen Willen, allen Maulschellen zu geben, die sich in den Weg stellen, kann man Hölle und Teufel trotzen, ruhig die Zeitung lesen, den Aufschneiderien der Feinde lauschen und gewiß sein, daß man mit Ehren bestehen wird.« Prevedeno v našo govornico se to pravi: »Samo pogum vodi do velikih stvari. S tolažbo in trdnostjo, dati klofute vsem, ki se postavljajo v napotje, se lahko kljubuje peklu in vragu, zraven pa mirno čita časopis, poslušala laži sovražnika in ima zagotovilo, da se bo častno prestalo.«

Kakor vsi veliki možje, je tudi Friedrich der Große stal na stališču, da je močno le s pogumom doseči in storiti nekaj velikega. To staro preskušeno dejstvo drži vedno in povsod. Pogum ni potreben samo v vojni in politiki, pogum je podlaga za uspeh v vseh položajih. Brez srčnosti ne uspe noben našt, nobeno delo, pogum je potreben za vsako dejanje. Življenje uči, da neodločnosti že od nekdaj niso uspeli, pa naj so podvzeli karkoli. Pogum, srčnost ali hrabrost človeka je v veliki meri že del uspeha. Hrabrost je lastnost, ki tvori podlago za celo vrsto drugih lepih značajnih potez, s katerimi se lahko doseže velike uspehe. Tisti, ki so omalovaževali in prezirali težave in morebitne nevarnosti ter riskirali in srčno načeli ter se lotili najtežjih nalog, so te naloge v največjih slučajih tudi dobro rešili.

Te misli velikega vladarja niso samo izvor njegove genialnosti, temveč slonijo tudi na njegovih lastnih življenjskih izkušnjah. Uspehi, ki jih je bil deležen on in njegov narod, so mu dali vzpodbudo za iznešene misli.

Sodobni boji Velike Nemčije z zunanji sovražniki so doslej pokazali, kaj se s hrabrostjo lahko doseže. Uspehi po frontah in uspehi v zadledju, ki jih je doseglo nemško ljudstvo in jih pozna ves svet, so plod nemškega junaštva. Tako velkanske storitve, kakor jih zaznamuje nemška oborožena sila v tej vojni, nimajo primere v zgodovini vojskovanja in je v največjem delu vse to doseženo z junaštvom. Ker pa še vojna ni končana in nam ne manjka junaštva, trdne volje in potrpežljivosti in ker smo v stanju zavezati jezike ali namestiti nagobčnike vsem, ki bi nam na potu do zmage delali ovire in zapreke, lahko mirno spimo, ker bomo kljubovali vsem tudi največjim in najhujšim nevarnostim, saj imamo v našem junaštvu zagotovilo, da bomo vojno častno zaključili.

Die rätselhafte Batterie

Von Kriegsberichterstatter Hans Kestner

PK. In diesen wettermäßig für den Feind so günstigen Tagen kämpft unsere Jagdabwehr an der Kanal- und Atlantikfront wieder einen schweren Kampf. Immer wieder versucht der Gegner mit starken Kräften in den Raum der besetzten Westgebiete vorzustoßen. Immer wieder holt er sich bei diesen Versuchen blutige Köpfe, denn unsere Jäger führen diesen Kampf jeden Tag mit neuen, imponierenden Erfolgen.

Zerflederte USA-Vorschuß-Lorbeeren

In den frühesten Morgenstunden, schon vor Sonnenaufgang, beginnt die Einsatzbereitschaft für unsere Jagdflieger. Dann ist bereits Hochbetrieb auf den Gefechtsständen. Der Feind beginnt den Tag mit einzelnen Jagdvorstößen auf unsere Flugplätze. »Thunderbolts« und »Taifune« werden eingesetzt, neue Errungenschaften der nordamerikanischen Luftwaffe. »Thunderbolt« ist das Flugzeug für Tagesunternehmungen — das hatte die rührige Reklametrommel der Nordamerikaner behauptet. Für unsere Jäger war es selbstverständlich, daß auch dieser amerikanische Jäger bei seinem Auftauchen gebührend »belehrt« werden

PK-Kriegsb. Weizsäcker — Pbz (Sch)
Neue Männer für neue U-Boote werden ausgebildet. Unablässig werden auf den Werften neue U-Boote hergestellt. Die Ausbildung der neuen Besatzungen wird mit deutscher Gründlichkeit betrieben — Hier sehen wir eine Übung mit dem Rettungsgerät: Die »Tauchretter« werden angelegt, dann wird der »Tauchtopf« bis oben hin mit Wasser gefüllt, und die »Tauchretter« treten in Tätigkeit.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex
Landungsversuch bei Noworossijsk

Die Bolschewisten versuchen immer wieder, im Raum von Noworossijsk durch hartnäckig geführte Vorstöße und Landungsversuche Erfolge zu erzielen. Bisher scheiterten aber alle diese Angriffe am entschlossenen Widerstand der deutschen und rumänischen Truppen. Unser Bild zeigt ein mit Panzern beladenes bolschewistisches Spezialschiff.

GOSPODARSTVO

Zunanja trgovina med evropskimi državami

Izbruh vojne leta 1939. je zapril zunanjo trgovino evropske celine s prekomorskimi deželami. To je rodilo čisto naravne posledice. Evropske države so se začele vzajemno podpirati in izpopolnjevati zamenjavo blaga, s katerim so razpolagale. Iz nekdanje medkontinentalne trgovine je nastala nekakšna evropska meddržavna trgovina, ki se je sčasoma uredila v nekakšno zamenjalno evropsko trgovino. Pri tem se je seveda Nemčija razvila v najbolj zmognega trgovskega partnerja, ki tvori nekakšno centralno velet tržišče in hrbenico ter urejevalca vsega prometa. Ta način evropske zunanje trgovine se je od

PK-Kriegsb. Potertil (Atl-Sch)

Treue und stille Helfer der Flugzeugbesatzungen sind die FBK-Männer. Sie überprüfen nach jedem Einsatz die Motoren und das Flugzeug, um es wieder startklar zu machen.

leta do leta širil in izpopolnjeval ter še vedno ni dosegel svojega viška.

Niže označene, iz raznih gospodarskih statistik posnete številke govorijo, da je na primer blagovni promet med Nemčijo in Finsko zelo napredoval. Finska, ki je bila nekoč močno navezana na prekomorski blagovni promet, je svoj uvoz iz Nemčije v zadnjih letih precej povečala. Leta 1939. je Finska uvozila v Nemčijo samo 14 odst. svojega izvoza, leta 1942. se je pa že zvišal na 64 odst. Hkrati se je v istem času nemški uvoz iz Finske zvišal od 20 na 72 odst. Nekaj sličnega je s Švedsko. Njen uvoz v Nemčijo leta 1939. je znašal 19,5, leta 1942. pa že 40 odstotkov. Švedskega uvoza je pa prišlo leta 1939. 25, leta 1942. pa že 46 odst. iz Nemčije.

O blagovnih kupčijah Nemčije z jugovzhodnimi državami Evrope smo v našem listu že nešteto pisali. Omena vredne se nam tukaj zdi samo številke Madžarske, ki igra precej važnega gospodarskega činitelja. Madžarska je leta 1938. zaznamovala 47 odst. izvoza v Nemčijo, leta 1942. pa že 55 odst. Uvoz Madžarske iz Nemčije je v istem času narasel od 39,7 na 40,9 odst.

Omeniti je, da se ta nova orientacija zunanje trgovine evropskih držav, ki nimajo možnosti izvoza ali uvoza preko morja, ne usmerja samo v Nemčijo, temveč tudi vpliva na medsebojni trgovski promet evropskih držav samih. Finska je na primer svoj promet iz Romunije med letom 1939. in 1941. početrnila. Uvoz Finske iz Madžarske je v istih letih narasel za 250 odst., finski izvoz v Madžarsko se je popetoril. Švica je samo leta 1942. na Finskem kupila šestkrat toliko blaga kakor pred dvema letoma. Bolgarija je leta 1939. na Finskem kupila blaga za 2 milijona, leta 1941. pa že za 47,5 milijonov levov. Bolgarski izvoz na Finsko je v istem razdobju poskočil od štirih milijonov na 103 milijone levov.

Številke Švedske, ki še vzdržujejo nekoliko trgovskih stikov s prekomorskimi deželami, govorijo, da se še do danes ni mogla popolnoma prilagoditi novim razmeram evropske meddržavne zunanje trgovine. Svoj izvoz iz Italije, Švice in Madžarske je med leti 1939. in 1942. od 42 odst. dvignila na 14 odst., medtem, ko so te tri dežele v istem času popetorile svoj izvoz iz Švedske.

Delež uvoza Švice same se je dvignil od 2 na 6 odst., izvoz pa od 0,9 na 7,1 odst. Švedska je še leta 1939. kupila 55 odst. svojega uvoza iz evropskih dežel ter jim v istem razmerju izvažala. Leta 1941. je pa od celotne švedske zunanje trgovine na evropski kontinent odpadlo 85 odst. Švedska zunanja trgovina se je radi splošnega podraževanja blaga po višini prodane vsote zvišala, po količini blaga pa znižala.

GOSPODARSKE VESTI

× Nemčija dobi prve ladje s hladilnimi napravami za rečno plovo. Ladjedelnica Karl Schutze jun. v Magdeburg-u, ki izdeluje ladje za rečno plovo, je izgradila dve rečni transportni ladji z ureditvami za prevoz živil v hladilnih shrambah. Doslej je poznala samo morska plova ladje s hladilnimi ureditvami za prevoz sadja, rib, svežega mesa itd. in gre v pričujočem primeru za novost, ki jo bodo uvedli prvič na rekah Elbe, Rhein, Main, Weser, Oder in Moldau.

× Stanje kmetijskih nasadov na Spodnjem Stajerskem. Glasom zbranih podatkov o letošnji pomladanski obdelavi kmetij Spodnje Stajerske so se vsa dela izvršila za en mesec preje kakor lani. Ugodno vreme je namreč omogočilo, da se je okrog 10. aprila saditev bližala svojemu koncu. Na ta način se je za dozorevanje letnega žita pridobilo tri tedne, kar je še toplo vreme primerno podprlo. Če se primerja trenutno stanje naših njiv s stanjem lanskega leta v tem času, imamo letos ugodno sliko. Kakor žita, tako so tudi okopavine in oljarice zadovoljive. S tem še seveda ni osigurana žetev, treba bo še dela pri dnu rok naših spodnještajerskih kmetovalcev, ki bodo po prebrodenju vseh vremenskih neprilic spravili žetev pod streho.

× Slabe jajčarice je treba pokončati. V današnjih vojnih časih nikakor ne gre, da se za kokoši, ki so slabe jajčarice, uporabljajo krmila, ki bi jih lahko dali svinjam. Kokoš, ki je 7" vva in je v prvem letu starosti, znese do 140 jajc letno. Nato pade število jajc z vsakim nadaljnjim letom starosti in znaša v tretjem letu komaj 60 komadov. Če se kokoš še nadalje redi, bo v vsakem nadaljnjem letu znesla še manj jajc. Po tem računu si kokoš, ki stopi v tretje leto, že ne zasluži več svoje krme ter sliži v lonec! Po računih strokovnjakov požre 50.000 ostarelih kokoši 20.000 centov krme, medtem, ko kakih 35.000 mlajših kokoši pri večjih storitvah v pogledu jajc, uporabi samo 12 tisoč centov hrane. Z drugimi besedami se to pravi, da se pri primernem iztrebljenju škodljivih kokoši lahko prišteje 8 tisoč centov kokošje krme. Z 8000 centi prištedene krme bi se pa lahko vzredilo 480 svinj po 150 kg teže. Vsak perutinar si lahko s svinčnikom sam izračuna, kaj ga stane krma kokoši in kaj mu prinašajo jajca. To drži za vse perutnarje, velike in male. Pri večjih perutninarjih je na mestu, da se vedno pravočasno označi kokoši radi kontrole starosti, in sicer z obročki. Sedaj je čas za to najbolj pripraven. Potrebe po takih obročkih, ki se namestijo na nogah, je javiti krajevemu svetovalcu za perutnino.

× Hrvatska bo gojila riž. Po izkušnjah, ki so jih napravili v Romuniji, Madžarski in Bolgariji, so se tudi na Hrvaškem odločili za poskusno pridelovanje riža. Riževa polja so ustanovili v južnem delu Hrvatske, kjer so vodne razmere za to ugodne.

× Argentinija dobi lastno državno ladjedelnico. Argentinija ima namen, da po vojni izgradi lastno ladjedelnico, ki bo državna last. Postavitve je zamišljena na veletoku Rio Santiago v bližini glavnega mesta Buenos Airesa.

× Produkcija živega srebra v Italiji. Kakor znano, je bila Španija vse do izbruha zadnje meščanske vojne prvi in največji producent živega srebra na svetu. Čas, ko so se Španci medsebojno vojskovali in je vsa njihova industrija padla v zastoje, je imenitno izkoristila italijanska industrija. Nujno je dvignila svojo produkcijo ter povečala krog svojih odjemalcev. Razvoj, ki ga je v letih 1936—1940 doživela italijanska industrija živega srebra, je bil naravnost nenaraven. Izpad Španije je moral vse uvoznike spraviti v roke Italije, ki je storila vse, da je svoje odjemalce zadovoljila. Že leta 1937. je Italija s 37 odst. zalagala vse svetovne potrebe. Stanje se je pozneje seveda spremenilo, ker je prišlo do karteliranja, ki je Španiji zopet vrnilo velik del nekdanjih odjemalcev.

× Izpopolnitev španske industrije. V Granadi ustanavljajo industrijo, ki bo stala na kmetijski podlagi. Pridelovala bo lan, ki ga gojijo in pridelujejo v vedno večjih količinah. Tudi v tobačno industrijo bodo investirali 5 milijonov pez za povečanje obratov.

× Srbija kuje nove kovance. Srbski finančni minister je odredil, naj izdelava kovnica še nadaljnjih 40 milijonov komadov kovancev po 2, 40 milijonov po 1 in 20 milijonov po pol dinarja, in sicer iz cinka.

UMNI KMETOVALEC

Varujmo žito v shrambah pred žitnimi molji!

Izmed vseh mnogovrstnih pridelkov, ki jih naš kmetič na svoji zemlji prideluje, sta mu dva posebno pri srcu: žito in vino. In ni čudno. Saj mu daje žito vsakdanji kruh, a vino najbolj cenjeno pijačo.

Mnogo truda in skrbi je potrebno, preden spravi gospodar ta dva dragocena pridelka pod streho — preden je končan boj s plevelom in škodljivci, preden se neha strah pred mrazom, močo in točo. Žetev krušnega žita, kakor tudi trgatve grozdja, je zato že od nekdaj praznik našega kmeta — konec skrbi in dela ter izpolnitev celoletnih upov.

Vendar ve kmečki gospodar prav dobro, da tudi s trenutkom ko spravi žito v žitnico ter vino v klet, njegovo delo še ni končano — enako tudi ne nevarnost, da se mu s trudom pridobljeni pridelki pokvarijo. Vsak vinogradnik ve, da je treba vino v kleti vedno nadzirati, redno pretakati, skrbeti za dobro posodo in za dobro klet.

V primeri s to, razmeroma veliko skrbnostjo za vino v kleteh, je skoraj nerazumljiva malomarnost, ki jo kaže večina naših kmečkih gospodarjev za žito, ki ga imajo spravljene v kašičah. Od dne, ko je izpraznil polne vreče žita v predale, pa do dne, ko spet iz predalov v kašiči polni vreče za v mlin, se naš povprečen kmet ne zmeni za svoje žito, ne za razmere v svoji žitni shrambi.

Ni čuda zato, da se neredkokdaj pripeti, da pelje naš kmetič svoje žito v mlin in se že veseli dobre potice — toda mlinar, komaj da vzame prgišče žita v roke, ga vpraša: »Hej, sosedi! Zakaj pa voziš otrobe v mlin?! Saj ti imaš mlinarje doma v kašiči!«

Ja, ker kmetič ne more razumeti, kaj neki se se mlinar šali, mu ta pokaže, kakšno žito je v mlin pripeljal: Navidez lepo zrnje. Toda — o grozal — če zrno stisne med prsti, spoznaš, da ga je sama koža, sami otrobi. Kdo neki je izgledal moko iz zrnja? Mlinar mu pokaže male živalce, ki jih vse polno mrgoli med žitom v vreči in ki celo po vrhu vreče lazijo: »Glej, to-le je žitni molj (der Kornkäfer), najnevarnejši škodilivec žita v

shrambah, ki ti v kratkem času lahko uniči vso žitno zalogo!«

Sele zdaj, ko se kmetič zave velike škode, ki jo je utrpel zaradi malega, navidez brezpomembnega hroščka, si ga natančneje ogleda:

Žitni molj je tri do pet milimetrov dolg, droben hrošček, črno-sivo-rjave barve, skoraj enake, kot ajdovo zrnje. Od pravih hroščkov se loči po tem, da nima perutnic. Jasno je, da torej tudi po zraku letati ne more, temveč se lahko premika samo s pomočjo nog — kar si velja zapomniti. Na glavi ima žitni molj dolg močan rilček, kar tudi ni brez pomena, kakor pouči našega kmetiča sosed mlinar:

»Nihče ne bi verjel, da more ta mala, na videz tako brezmočna živalica, napraviti toliko škode, in to še tako premeteno, da je skoraj opaziti ni mogoče!«

»Pa res! Saj vendar na zrnju ni nobene tolikšne luknjice videti, skozi katero bi lahko molj v zrno zlezal in moko izgledal!«

»Saj pa tudi žitni molji nikoli ne lezejo v zrno, temveč vedno le prilzejo iz njega, kadar so vso moko izgledali!« odvrne mlinar.

»Kako pa to meniš?! Veš, da te ne razumem! Prosim, razloži mi bolj razumljivo, na kak način uničuje žito ta žitni molj, ali kakor se mu že pravi!«

»Vidiš, to je takole: Ko spomladi toplota v žitni shrambi naraste in doseže približno 12 stopinj toplote, se žitni molji, ki si jih je kdo od kod in kdo ve na kak način jeseni ali čez zimo zanesel v svojo žitno shrambo, začnejo oživljati in se pariti. Samice začnejo kaj kmalu po oploditvi, že šesti dan, polagati jajčeca — in sicer v žitno zrnje. V ta namen izvirajo z rilčkom v zrno ozek, a globok rov, položijo na dno tega rova s pomočjo posebne cevke, ki jo imajo v zadku, jajčeca, nato pa zalijejo rov s posebno lepko tekočino. S tem povzročijo, da z jajčecem žitnega molja okuženega zrna ni mogoče ločiti od zdravega, da pa tudi z nobenim sredstvom ni mogoče jajčecu do živega.

Ce je v shrambi primerno toplo, se izvali iz jajčeca že v par dneh droben črvček. Ta hoče hitro rasti, zato potrebuje mnogo hrane. Žre in gloda torej okoli sebe, kar le more. Na ta način si pridobiva hrano, obenem pa tudi povečava

svoje bivališče, kar mu je vsled hitre rasti nujno potrebno. Ko je vsa moka izgledana, je tudi črvček sit in dorasel. Zábubi se torej in po nekaj dneh imamo v izjedemem zrnju ne več bubo, marveč odraslega hroščka — žitnega molja, kakršne vidiš tu pred seboj. Molj pregrizne lupino, se potika nekaj časa sam po svetu (reci: vkupu žita) neokoli nato pa si poišče življenjsko družico — in začne se nova, enaka zgodba mladega rodu...«

»Kaj, se žitni molj tako hitro razmnožuje?!«

»Neverjetno hitro! Kar računaj: vsaka samica zaleže 35 do 40 jajčec. Drugega rodu je lahko že 3-800 in tretjega že na tisoče. S poskusi so dognali, da je bilo v žitu, ki je bilo spomladi okuženo z eno samo samico žitnega molja, že iste jeseni nad 4000 moljev...«

»Ni mogoče! — Toda nekaj se mi pa le čudno zdi: Kako se morejo žitni molji ohraniti čez zimo pri kmetu, kakršnih je pri nas večina in — po pravič povedano — sem tudi jaz. Saj pri nas vsako poletje pospravimo žitne kašče do dna, preden pride vanje novo žito. Če je torej letos moje žito okuženo, bo moljev konec obenem z mojim letošnjim žitom, ali ne?!«

»Ne boj se ti za molje!« se nasmeji mlinar. »Teh se ne boš tako hitro iznebil, če jih imaš enkrat v svoji kašči! Saj sem že rekel, da lazijo mladi hrošči vsepovsod po kašči sem in tja. Ne lotijo se samo krušnega žita: pšenice, rži, marveč vsega od kraja kar kaj moke vsebuje: ječmena, koruze, ovsa, ajde itd. In če bi tudi vse žito pospravil iz kašče, žitnih moljev bo vendarle dovolj ostalo. Razlezejo se namreč po vseh špranjah in razpokah: v stropu, v podu, v stenah. V takih razpokah zadnji rod žitnega molja tudi prezimi — prespi namreč zimo otrpel kakor medved v brlogu.«

»Lej ga no zlomka! Kako pa naj bi spravil to vražjo zalogo iz svoje kašče? Če veš za kak zanesljiv način, povej, prosim!«

»Prav rad! Predvsem moraš vse žito, ki je z žitnim moljem okuženo čimprej spraviti iz kašče in žitnega molja uničiti. Če imaš žita le malo, je najbolje, da ga najprej nasuješ v kad z vodo. Na ta način boš lahko ločil izjedeno zrnje od onega, ki ima še moko v sebi. Izjedeno zrnje namreč plava po površini vode, a polno se vsede na dno. Nato še dobro zrnje spet posuši in nazadnje pregrej v vroči krušni peči. Nato pa ga daj čimprej zmlat.

Kdor pa ima žita večje zaloge, seveda ne more

× **Obnova gospodarstva v Srbiji.** O tem je srbski minister za gospodarstvo, dr. Milorad Nedeljković, napisal članek, iz katerega posnemamo: »Kljub vojni napreduje narodno gospodarstvo Srbije. Pri tem je kmetijstvo na prvem mestu. Letos je Srbija obdelala več zemlje kakor kdaj koli poprej. V obdelovanju zemlje tekmujejo kmetje z meščani. Že od leta 1942. obratuje v Srbiji in v Banatu nad 1000 industrijskih in obrtnih podjetij. Lani se je izdalo 34 časasnih in 52 stalnih odlokov za ustanovitev novih obratov. Od sredine lanskega leta do sredine maja tekočega leta se je izdalo zopet 5 dovolil za ustanovitev časasnih ter 21 dovolil za ustanovitev stalnih industrijskih podjetij. Srbska industrija se razvija hitreje kakor v normalnih časih, ker vplivajo vojne razmere na isto kakor svoječasno zaščitna carina.«

× **Industrijska seja v Firenci.** Zastopniki nemške in italijanske industrije so imeli v Firenci sejo, na kateri sta bili zastopani Reichsgruppe Industrie in Confederazione Fascista degli Industriali. Razpravljali so o vojno-gospodarskih zadevah iz področja kovinske, strojne in tekstilne industrije.

× **Ugodno stanje posevkov v Romuniji.** Stanje posevkov Romunije je zadovoljivo, v kolikor se to že sedaj lahko presodi. Če gre razvoj nasadov v dosedanjem tempu dalje, bo računati na dobro letino, če ne bo elementarnih katastrof. Pomladanska dela se je letos v redu in pravočasno opravilo. Jesenska setev se je z izjemo v področju Moldave povsod dobro razvila. Rž in pšenica gresta zadovoljivo kvišku in če bo vreme primerno, bo lahko dobra žetev. Saditev korne, sončnic, sladkorne pese, konoplje in krmilnih rastlin je končana. Sadno drevje je lepo cvetelo, ni pa manjkalo škodljivcev. Tudi vinogradi so v lepem razvoju. Zadovoljivo stanje je opaziti tudi po nasadih sočivja. V Transnistriji je vreme ugodno z izjemo južnega dela, kjer manjka dežja. Žitna polja Besarabije so v redu. Površina njiv, ki so letos obdelane, zdaleka presega površino lanske kampanje. Država je kmetovalcem razdelila 4700 vagonov semena.

Echerl-Bilderdienst-Autoflex

Die kleine Gärtnerin

Kaum kann sie die schwere Gießkanne tragen, die ihr an Größe fast nicht nachsteht. Aber Hebevoll begießt sie täglich ihren Rosenstock und wartet sehnsüchtig, daß die Knospen sich mit süßem Duft öffnen.

na ta način zatirati žitnega molja, temveč se mora poslužiti posebnih strupov, s katerimi se žitne shrambe takorekoč »zažveplajo«. Ti strupi tvorijo v shrambah posebne sopare, v katerih poginejo vsi molji, čim se izležejo. Seveda pa bi ravno tako poginila tudi vsaka druga žival, ki bi zašla v tako zažveplano žitno shrambo, pa tudi za človeka so te sopare smrtonosne. Zato sme s temi sredstvi uničevati žitnega molja samo uraden desinfektor.

»Kakor ti praviš, je torej uničiti žitnega molja v žitu pravzaprav čisto lahko in enostavno.«

»Da, v žitu že. Toda tem težje je, izbežati se ga iz okužene kašče! In to je predvsem potrebno!«

»Ja, kako pa naj tukaj ravnam?!«

»Ne zameri, sosed! Toda ne morem pomagati, če se boš čutil nekoliko prizadet od tega, kar ti bom zdaj rekel!«

Žitni molj lahko obstane samo v zanikni žitni kašči zaniknega kmetovalca! Saj veš, kako je! Največkrat je »žitna shramba« shramba ne samo za žito, marveč tudi za vsako drugo mogoče potrebno in nepotrebno ropotijo, orodje, posode, celo obleko in ne vem kaj še vse. Ponekod imajo celo skrinje z žitom kar nekje na podstrešju spravljene. Seveda — iz take žitne shrambe je žitnega molja nemogoče izgnati! Prvi pogoj za uspešno zatiranje žitnega molja je namreč snažna in pravilno urejena žitna shramba!

Zmeči torej brez usmiljenja iz žitne shrambe vse, kar ni žito! A, če žitne shrambe nimaš, napravi jo posebej! Ko si žitno shrambo dobro očistil ropotije in prahu, vzemi kit (dobi se celo poseben kit za mazanje špranj v žitnih shrambah, čeprav je dober tudi vsak drug kit!), in skrbno zamaži vse špranje in razpoke — prav povsod, v stenah, v podu, na stropu, v vratih, pri oknih itd. Zelo priporočljivo je, obložiti strop in stene s strešno lepenko. In boljše kot lesen pod, je v žitni shrambi gladek betonski pod. Tudi stene so boljše zidane in gladko pobeljene, kot pa lesene.

Prva zahteva, ki ji mora dobra žitna shramba ustrezati, je namreč ta, da v žitni shrambi ne sme biti nobene špranje in nobene razpoke. In če teh ni, se tudi žitni molj nima kam skriti, niti nikjer prezimiti!

Ce nam v tako, pravilno opremljeno žitno shrambo, žitni molj tudi uide, ga bomo lahko odstranili, ako bomo z žitom ravnali, kot že omenjeno, a žitno shrambo temeljito očistili, končno pa še poskropili s katerikoli izmed uradno odobrenih sredstev za razkuženje žitnic. Pri škropljenju pride na vrsto seveda najprej strop, nato stene, okna in vrata, ter nazadnje pod. Samo po sebi umevno, ne sme biti za časa škropljenja žita v shrambi.

Tudi, če žitnega molja v svoji žitni shrambi ne opazimo, je prav in dobro, če jo vsako leto, preden začnemo spravljati vanjo novo žito, ne samo temeljito očistimo, marveč tudi poskropimo, da je vsaka nevarnost žitnega molja odstranjena.

»Prav lepo zahvaljen za dober svet. Zdaj mi pa še to povej, te prosim, na kak način se ta-le žitni molj pritepe v žitno shrambo, ker kolikor je videti, nima nobenih perutnic, da bi letal?!«

»Zapomni si: Žitnega hrošča lahko zanesoš v shrambo samo z žitom, ali pa z žitno vrečo. Zato se vedno in dosledno drži načela: V domačo žitno kaščo spada samo žito domačega pridelka in nobeno drugo! Če kupiš semensko žito, ne nosi ga v žitno shrambo, marveč shrani ga do setve kjerkoli drugje! Če kupiš žito za mletev, pelji ga iz trgovine naravnost v mlin, ne pa domov v žitnico! Niti ne puščaj čistiti tujega žita na trijerju, ki stoji v tvoji žitni shrambi! Marveč, če uporabljajo tvoj trijer tudi sosedje, kar je prav, postavi jim ga iz žitnice ven, v kako šupo, ter ga šele potem postavi nazaj v žitnico, ko si ga temeljito očistil! Končno pazi tudi na vreče: Nikdar ne shranjuj vreč v žitnicah! In preden greš s tujim žitno vrečo v svojo žitnico, pregrej jo na vroči peči — pri toplini vsaj 50° C in vsaj štiri ure! Če boš tako pazil na vse, ne boš imel nikdar več molja v žitnici!«

»Ne boj se! Zdaj, ko vidim, kako škodo napravljata ta grdoba, se bom že vedel čuvati se pred njimi! Toda, nekaj bi pa le še rad vedel: Kako se lahko ugotovi, da-li je žito okuženo z žitnim moljem?«

»To ni tako enostavno in lahko spoznati. Seveda, ako so v žitu že doraščeni žitni molji in razjedeno otrobovje, je to ugotoviti kaj lahko.

Kako dobim invalidsko- in starostno invalidsko rento?

Na podlagi odredbe šefa civilne uprave z dne 28. julija 1942 lahko dobijo delanezmožni in stari delavci invalidsko in starostno invalidsko podporo. Predpogoji za to so sledeči:

»Delavec, ki je na podlagi uradne zdravniške preiskave dve tretjini delanezmožen in lahko dokaže najmanj 15 let delovne službe, lahko dobi invalidsko rento. Ako delavec dopolni 65. leto starosti in lahko dokaže 15 let službenega razmerja, ima pravico do takozvane starostne invalidske rente. Isto velja tudi za ženske delovne sile.

Za Spodnjo Štajersko velja posebno določilo, da se delavcu za čas med 1. 1. 1922 in 31. 7. 1942 zaračuna celo koledarsko leto kot službeno razmerje, če je v bivši Jugoslaviji najmanj 4 tedne v enem koledarskem letu opravljal delo za plačo, tudi če ni plačeval prispevkov za zavarovanje. Pri tem se bo vračunalo službeno razmerje v kmetijskih in gozdarskih gospodarstvih ter službeno razmerje v hišnem gospodinjstvu.

Po določilih zavarovalnega reda v Reich-u se bo rento izplačevalo od prvega prihodnjega meseca. Za Spodnjo Štajersko velja posebno določilo, po katerem dobijo tiste osebe, ki so svoje zahteve za invalidsko rento prijavile do 1. 7. 1943, z veljavnostjo za nazaj od 1. 8. 1942, izplačane skoraj za eno leto nazaj. To naknadno izplačilo znaša večjo vsoto. Če je pa kdo šele po 30. 6. 1943 zaprosil za rento, dobi isto šele po poteku zaprosenega meseca in seveda nikakršnega naknadnega plačila za čas od 1. 8. 1942. Na mestu je torej, da osebe, ki so že dopolnile 65. leto starosti in lahko dokažejo najmanj 15 let delovnega razmerja v Jugoslaviji in še sedaj stojijo v delu, takoj zaprosijo za rento. Isto velja za delanezmožne delavce, ki jim zadostuje dokaz o petletnem službenem razmerju v Jugoslaviji.

Ta določila glede prijavnega roka veljajo tudi za rudarje, ki so bili zavarovani pri bratovskih

skladnicah in iščejo invalidsko rento ali invalidsko pokojnino.

Prošnje za imenovane rente je predložiti pri županskih uradih ali pa na urad Überleitungsstelle für Sozialversicherung in Marburg, Günther-Prien-Gasse 13 in njegove podružne urade v Cilli-ju, Pettau-u, Edlingen-u in Windischgraz-u. Predloži se jih pa tudi lahko Arbeitsamt-u in njegovim podružnim uradom, nadalje na urad Rechtsberatung des Arbeitspolitischen Amtes des Steirischen Heimatbundes in Marburg, Taurischerstraße 12, ali pa pri uradih Kreisämter v Cilli-ju, Pettau-u, Luttenberg-u, Trifail-u, Rann-u, v Marburg-Stadt-u in Marburg-Land-u. Pri prijavih mora biti krstni list (domovinski ali poročni) ter krstni listi otrok izpod 18 let ter verodostojni dokazi o službenih razmerah od 1. 1. 1922, na primer: delovna potrdila, delavske knjige itd.

Invalidni rentnik in starostni invalidni rentnik ima pravico na storitve iz bolniškega zavarovanja. Ne dobliva se bolniškega denarja, ker prejema v slučaju bolezni svojo rento naprej. Če pa invalidni rentnik nekeje dela, je obvezan bolniškemu zavarovanju. Če plačuje prispevke v bolniško blagajno, ima tudi v slučaju bolezni razen pravice do rente tudi pravico do bolniške podpore. V delu stoječi rentnik pa tudi lahko zaprosi za osvoboditev plačevanja bolniške blagajne, v slučaju bolezni potem seveda ne bo dobil bolniške podpore. Rentnik, ki dela v službenem razmerju, je oproščen plačevanja prispevkov za invalidsko zavarovanje. Invalidni rentnik ali starostni invalidni rentnik, ki dela na podlagi službenega razmerja, ne utri nikakršne škode, ker dobliva razen plače za delo tudi izplačano rento v polnem obsegu. Zeteti je torej, da danes, ko primanjkuje delovnih sil, invalidni rentniki, v kolikor je to v njihovih močeh, ostanejo pri svojem delu ali se pa prijavijo za uvrstitev v novo delo.

DROBIZ

□ **Vojni begunec Roosevelt.** Ameriški časopis »Philadelphia Record« je nedavno poročal, da je ameriška policija v nekem nočnem lokalu v San Francisco aretirala 24letnega mornariškega vojaka Georga Roosevelt-a, ker je pobegnil iz vojaške službe. Ta fant je sin znanega njujorškega bankarja Roosevelt-a, to je bratrance predsednika Roosevelt-a. Nadepolni potomec družine Roosevelt se je dolgočasil v svoji mornariški enoti ter jo je kratkoma popihal, nakar se je klatil in živel po raznih barih in nočnih lokalih, dokler ga oblasti niso prijele. Isti list še nadalje o mladem Georgeju v oprostilni obliki ter našteva njegove mladostne grehe, ki naj služijo nekako v opravičilo, da je kot zaprisežen vojak pobegnil iz svojega poveljstva. Med drugim našteva, da je bil nekoč interesanten v nekem nočnem baru, ko ni imel več denarja za poravnavo zapitka in je lastniku lokala kar v fraku očistil in pobrisal barske prostore in to pred vsemi gosti. Nekoč mu je zmanjkalo denarja za poravnavo avto-taksija. Ker je slednji le zahteval plačilo, sta se Roosevelt in šofer dejansko spoprijela in nastal je resen pretep. Prišel je stražnik ter Georgeja odvedel za zapahe. Kakor izgleda, so Roosevelti največji junaki v nočnih barih, medtem, ko jim vojaška služba ne prija.

Povedal sem ti že, da plava izjedeno žito po vodni površini, a zdravo utone na dno. Torej lahko vedno napraviš ta poskus s tem, da vržeš pest žita v stekleno posodo. Istotako lahko napraviš preizkušnjo s sitom: ker je žitni molj droben, popadajo skozi sito s približno 2 mm luknjicami vsi žitni molji, ki jih lahko najdeš, ako podložiš pod sito bel papir. Če je žito že močno napadeno, lahko ugotoviš to tudi že kar na žitu samem — saj je vse polno otrobov vmes in tudi žito samo je nekam toplo in vlažno. Zakaž to, ti bo jasno, če pomisliš da živijo v okuženem žitu tisoči moljevih črvov, ki naglo jedo in močno dihaajo, da lahko prebavljajo hrano. Na ta način nastaja toplota in vlaga. Ta pa tudi povzroča, da se začne moljavo žito tudi sicer kvariti, tako, da v kratkem času postane sploh nerabno za krušno moko in človeško hrano sploh. Kvečjemu za napravo krmne moke je tako žito še sposobno.

□ **»Vaša naloga je širjenje svetlega sovražstva.«** 400 italijanskih vojnih invalidov, ki so skupno z nemškimi tovariši prebili radi okrevanja več tednov v jadranskih kapališčih, je obiskalo te dni mesto Forlì in Duce-jev rojstni kraj Predappio. Obiskali so grobove Mussolini-jevih staršev in njegovega sina Bruna, pri čemer jih je iznenadil s svojim obiskom sam Mussolini. Pri tej priliki je Mussolini izpregovoril invalidom ter jim je odkazal nalogo v italijanskem javnem življenju. »Vaša naloga — tako je dejal Mussolini — je širjenje svetlega sovražstva proti sovražnikom. Vsako popuščanje bi pomenilo zločin in izdajstvo nad domovino. Tako se boste oddolžili borbi za cilj, za katerim stremimo z naše največje vero.« Na te navdušene besede so odgovorili navzoči Italijani z gromkim »Vinceremo!« (Zmagali bomo.) Nato je spregovoril Mussolini še navzočim nemškim ranjencem ter je v vzmešenih besedah podčrtal neločljivo vojno zavezništvo obeh narodov.

□ **Sovjeti so zoper vse zakone človeštva.** Vatikan ima svoj urad za pomoč vojnim ujetnikom, da po možnosti pomaga s poizvedbami itd. Kakor se čuje, je ta urad že dvakrat preko diplomatskih zastopnikov skušal od sovjetske vlade izvedeti, kako je z vojnimi ujetniki, ki se nahajajo v Sovjetiji. Sovjetija, ki molči in ne daje nikakršnih podatkov o usodi teh nesrečnežev, ni dala nikakega odgovora.

Posebno sedaj, v času v vojne, ko je žito tako dragoceno, je treba žito v žitnicah večkrat pregledati, da-li se morda ni prikradel žitni molj vanj. Zato moramo žito vsaj vsake tri mesece presuti, oziroma premetati ter pri tem potom poskusov v vodi in s sitom prepričati se, da v žitu ni moljev. Pa tudi sicer sezimo z roko večkrat v žitni kup. Če je kup žita nekoliko pod površino tople in vlažen, je to skoraj zanesljiv znak, da je žitni molj v njem. Pa tudi, če ni, se bo tako žito skvarilo, ako ga ne bomo takoj razgrnili, najboljše na vročo krušno peč in dobro presušili.

»Prav lepa hvala, sosed mlinar! Sem ti zelo hvaležen, da si mi še začasa povedal, kako moram pripraviti kaščo, da mi vsaj novega žitnega pridelka ne bo več žitni molj uničeval in da ne bo v mojo žitno shrambo prišlo nikoli več nobene tuje žite, niti ne nobena nerazkužena žitna vreča, to ti obljubim!«

MALE VESTI

* **Junaška smrt za Führer-ja, narod in Reich.** Na vzhodni fronti sta našla zopet dva vrta Spodnještajerca junaško smrt. Svojci Johann-a Kolenz-a iz Marburg-a ter Franz-a Meglitsch-a iz Budina pri Pettau-u, so namreč dobili poročilo, da sta kot junaka in bojevnika padla v bojih zoper boljševike. Ohranimo jih v lepem spominu!

* **Kaj se zgodi s starimi čevlji?** Na to vprašanje nam v velikem tedniku »Das Reich« v posebnem sestavku odgovarja Ch. Kark ter posnemamo iz njegovih izjav sledeče: »Čevlje, ki jih bo dala sedanja zbirka tekstilij in čevljev, se bo najprej sortiralo v pet vrst in sicer: 1. Na uporabne, ki ne potrebujejo popravila. 2. Na čevlje, ki so potrebni malega popravila. 3. Na čevlje, ki so potrebni velikih popravil. 4. Nepopravljiva obuvala in 5. nepopravljiva gumijasta obuvala in obuvala iz tekstilnega blaga. Tekstilni deli pridejo v zbirko tekstilij, gumijasti deli ter gumijasti podplati nepopravljivih usnjenih čevljev se uporabijo kot surovine za izdelovanje umetne gume »Buna«. Iz usnjenih čevljev, ki niso za aobeno uporabo, se usnje uporabi, v kolikor je to izvedljivo, za krpanje, ostanek pa kot surovina za izdelavo usnjenega popa. 100 kg usnjenih odpadkov da 50 do 60 kg popa ali lima za popanje usnja. Tak pop je uporabljen tudi za druge tehniške svrhe. Iz materijala pod podplatom, v kolikor ni uporabljen, se tudi izdelujejo lepila. Iz 100 kg se izdelata 50 kg lepila za tapetnike, za pisarniške svrhe, za lepljenje podloge v nove čevlje in za druge tehniške svrhe. Vse, kar še sedaj od starih čevljev ostane, se zmelje v umetna gnojila, ki vsebujejo 6 odst. dušika. 100 kg starih čevljev da 70 kg umetnih gnojil, ki se danes uporabljajo za vinograde«. Iz povedanega je razvidno, kako iznajdljivo je nemško gospodarstvo in kako zmožna je nemška industrija.

* **Polizvedovanja o afriških bojevniki.** Tisti, ki so že dalje časa brez poročil o svojcih, ki so bili na afriškem bojišču, se naprošajo, da se pismo ali osebno obrnejo na najbližji Wehrmeldeamt z navedbo osebnih podatkov in zadnje številke vojne pošte. Hkrati se naproša vse tiste, ki so iz kakšne strani o svojih bojevniki dobili kakšna poročila, da se radi ureditve vzdrževalnin in pristojbin z dotičnimi listinami itd. javijo pri Wehrmeldeamt-u. Uradi Wehrmeldeamter sprejmejo take prijave radi nadaljnega polizvedovanja. Rezultati polizvedovanja se potem sporočijo. Da bi se to delo pristojnih vojaških oblasti ne oviralo, se prosi vse svojce afriških bojevnikov, da se ne obračajo z vprašanji na službena

Scherl-Bilderdienst/Nolte-Autoflex

Bauernkinder im Dorfkindergarten

Im totalen Krieg erweist sich die Einrichtung von Kindergärten als besonders notwendig. Diese Dorfkindergärten werden von den Frauen und Müttern dankbar begrüßt. Neben der Gesunderhaltung, Körperpflege und Ernährung der Kinder ist es wichtig, daß diese Kindergärten auch dörflich und bäuerlich ausgestaltet und von bäuerlich ausgerichteten Menschen betreut werden, wodurch den Müttern die Erziehung an ihren Kindern erleichtert wird.

mesta vojaških oblasti, dokler ne sprejmejo od Wehrkreiskommande pisemnih poročil.

* **Spodnja Stajerska se je zopet postavila.** Kakor ni bilo drugače pričakovati, se je pri drugi letošnji hišni zbirki za Nemški Rdeči Križ tudi Spodnja Stajerska zopet obnesla. V skupno zbirko za Reichsgau Steiermark, ki je nabrala nad milijon RM, je Spodnja Stajerska prispevala kakih 268.700 RM. Pri tem je Kreis Cilli prispeval 76.500 RM napram 49.418 RM od lani. To pomeni,

da so darovalci tokrat prispevali 55 odst. več kakor lani. Tudi Kreis Trifail je nabral 50 odst. več. Oddal je 19.000 RM. Isto velja za Kreis Pettau, kjer so nabrali 39.000 RM. Ostali Kreisi so nabrali: Luttenberg 12.200 napram 8552 RM v letu 1942, Rann 25.500 (19.246), Marburg-Stadt 58.000 (45.537) in Marburg-Land 38.500 (35.074) RM.

* **Bundesführer Steindl je govoril.** V Bad Neuhau-u je bil sestanek spodnještajerskih otroških vrtnic, ki se ga je udeležilo 60 strokovnih sil. Bundesführer Steindl je ob tej priliki govoril o nalogah dnevnih otroških zavetišč z ozirom na povečano vpostavo mater v delo. Opisal je tudi politični položaj. Nadaljna predavanja so imeli Führungsamtsleiter Tremel, profesor Schallberger, Kreisführer Dorfmeister in W. Kröning.

* **Smrt uglednega turškega časnika.** V Istanbulu je umrl pretekli petek lastnik in glavni urednik v nemškem jeziku izhajajočega lista »Türkische Post«, major v p., Mizafer Tojdemir. Kot mlad turški oficir je Tojdemir prebil več let v Nemčiji, kjer je pohajal vojaške šole. Med prvo svetovno vojno se je boril na Kavkazu, v Dardanelah in v Siriji.

* **Dva ljudska škodljivca na smrt obsojena.** Posebno sodišče v Linz-u je na smrt obsodilo 27-letnega Harald Pfingst-a iz Berlin-a. Pfingst, ki je bil večkrat predkaznovan, predstavlja tip ljudskega škodljivca in nevarnega zločinca. Zakrivil je 97 sleparstev ter si je prisvojil skupno 5.900 RM, pri čemer je izkoriščal vojne razmere. — Pred posebnim sodiščem v Wien-u pa je bil radi obsežnega črnega klanja na smrt obsojen 62letni posestnik Martin Strizak iz Raipoltenbach-a pri Neulengbach-u (Niederdonau). Obsojenec je v času od poletja 1940 do Božiča 1941 zaklal »črno« 27 svinj in volov. Meso je prodal nezakonito z dobičkom 6000 RM.

* **Preložitve praznikov.** Z ozirom na posebne zahteve vojnega časa se praznika Vnebohod in Telovo preložita tudi v tem letu na sledečo nedeljo. Cerkevne prireditve se vršijo v nato sledeči nedelji. Zato sta pa 3. in 24. junij delovna dneva.

* **Pazite na otroke!** Dveletni otrok kmetovalcev Schorner iz Sebersdorf-a v Kreis-u Hartberg je vzel surov fižol v usta ter ga pogoltnil. Fižol je skozi dihalnik zašel v bronhije. Otroka so moral takoj spraviti v Graz v bolnišnico. Zdravniki so podvzeli vse, da bi otroka rešili, kar pa žal ni uspelo. Še istega dne je dete umrlo.

* **Pakete za tujno je treba dobro paketirati!** Ker pošte nimajo niti papirja niti kakih drugih pripomočkov in seveda tudi nikakih delovnih moči, da bi morebitne strgane paketne pošiljke popravljale v pogledu omotanja, je treba tozadev-

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

22. Stunde.

Lösung der Aufgabe:

- I. Zelo sem Vam hvaležen za slovar, ker sem ga včeraj nujno potreboval. Ta revež je potreboval za to delo pet ur. Ta stavbenik je zidal čez 200 hiš. Povem Vam, do smrti me je spraševal To dobro poročilo sem rad slišal. Med predstavo smo se večkrat iz srca smejali. Zivel je več let v Nemčiji in govori zato perfektno nemški. Napravil se je neumnega in ni povedal resnice, toda mi mu nismo verjeli. K njenemu rojstnemu dnevu smo mu želeli vse najboljše. Pokazal mi je kje stane. Ta uboga žena je plačala 3 RM kazni, ker je njeno okno slabo zatemnila. Vedno je računal na dobiček v srečolovu, toda nikoli ni zadel.
- II. 1. Es gibt Personenzüge, Schnellzüge, Eilzüge, Last- oder Güterzüge und Lokalzüge. 2. Güterzüge befördern Güter oder Lasten. 3. Schnellzüge halten nur an größeren Stationen. 4. Wenn man mit dem Schnellzug fährt, muß man einen Zuschlag zahlen. 5. Fast jeder Schnellzug hat einen Speise- oder einen Schlafwagen. 6. Lokalzüge halten an allen Haltestellen. 7. Man nennt sie Bummelzüge. 8. Fast jeder Zug führt drei Klassen. 9. In der Bahnhofsgastwirtschaft oder am Verkaufsstand kann man sich etwas zum Essen und zum Trinken kaufen.

10. Man darf nur im Raucherabteil rauchen.
11. Wenn man in einem Abteil für Nichtraucher raucht, muß man Strafe zahlen.
12. Ja, Hunde darf man in den Zug mitnehmen.
13. Hunde müssen einen Beißkorb tragen und man muß sie an der Leine führen.
14. Ja, einen Handkoffer bis zu 30 Kilogramm darf man in den Wagen mitnehmen.
15. An Samstagen, Sonn- und Feiertagen sind die Züge oft überfüllt.
16. Der Schaffner kontrolliert den Zug und gibt Auskünfte.
17. Die Fahrkarten löst man am Schalter.
18. Bahnsteigkarten kann man am Schalter oder am Automaten lösen.
- III. 1. Ich habe über einen guten Witz gelacht. 2. Du hast Dir ein neues Fahrrad gekauft. 3. Er hat zuviel geraucht. 4. Fräulein Mathilde hat den ganzen Tag Klavier gespielt. 5. Karl hat täglich zehn Stunden und mehr gearbeitet. 6. Wir haben immer die Wahrheit gesagt. 7. Habt Ihr das Klopfen an der Tür gehört? 8. Die deutschen Soldaten haben immer tapfer gekämpft. 9. Herr Paulin, wie teuer haben Sie einen roten Kanarienvogel verkauft?

Untrennbare Vorsilben.

Glagoli z neločljivimi predlogi.

Pravilo: Sledeče predpone so neločljivo spojene z glagolom: be, emp, ent, er, ver zer, ge, miß, voll, hiner in wider.

Uburgsätze: Der Schnee bedeckt im Winter die Erde. Ich begleite meinen Vater zur Bahn. Der Kriegsberichterstatler berichtet über die Ereignisse an der Front. Wir empfangen den Führer mit Begeisterung in unserer Stadt. Bei dieser Musik empfinden wir Trauer. Rosa, entfernen Sie den Blumentopf vom Fenster. Er ist Abstinenz, er enthält sich jeden Alkohols. Dieses Faß enthält 100 Liter Kognak. Erzählen Sie mir keine Geschichten, ich will die Wahrheit wissen! Gefällt Ihnen dieses Kleid? Ja, es gefällt mir ganz gut. In diesem Betrieb geschieht nichts ohne Zustimmung der Betriebsführung. Unsere Soldaten vollbringen Heldentaten. Widersprechen Sie mir nicht immer! Der Zauberkünstler zerreißt vor den Augen der Zuseher einen Hundertmarkschein. Eifersucht zerstört oft die Freundschaft. Die Frechheit dieses Menschen mißfällt uns. Wir widersetzen uns vergeblich der höheren Gewalt.

Todesanzeige.

Mein geliebter Gatte, unser guter Vater, Großvater, Schwiegervater, Bruder, Onkel und Schwager, Herr

Fritz Immergrün

Schuhmacher

hat uns am Samstag, den 20. Mai, nach kurzer Krankheit im 54. Lebensjahre für immer verlassen. Wir werden ihn am 22. Mai um 16 Uhr in der Familiengruft im städtischen Friedhofe zur letzten Ruhe betten

Klagenfurt, am 20. Mai 1941.

in tiefer Trauer
Calalia Immergrün

Kulturni dnevi mladinske organizacije Deutsche Jugend

Med 3. in 6. junijem t. l. se vršijo v Marburg-u 2. kulturni dnevi mladinske organizacije Deutsche Jugend. Od vseh krajev pridejo fantje in dekleta, da se udeležijo raznih tekem. Veliko razburjenje vstane radi tega po enotah, ki so poklicane v Marburg, ker vsaka bi rada bila najboljša. Dne 5. junija nastopijo na igrišču Reichsbahnsporthaus pimi ali fantiči s svojimi fanfarami in bobni, kjer bodo pokazali svoje znanje. Tri ure pozneje si obiskovalci lahko ogledajo na dvorišču vinorejske šole veliko rojev mladih deklic in deklet, ki bodo nastopili k pevski tekmi. Slišalo se bo slavnostne pesmi, ljudske pesmi, plesne pesmi in razsodniki predvidoma ne bodo imeli lahkega dela, da bodo vse to pravično in objektivno presodili. Ker bo takorekoč celi dan v znamenju glasbe in petja, bo popoldan v Gams-u pri Marburg-u prireditev vaškega popoldneva. Mladina tem potom vabi vse bralce »Stajerskega Gospodarja« na vaški popoldne, kjer se bo mladina, stari in mladi razveseljevala in plesala.

Otvoritev kulturnih dni se bo vršila dan preje z razobešenjem zastav ter s sviranjem fanfar na sedmih mestnih točkah. Slavnostno otvoritev opravi Bundesjugendführer Schilcher v slavnostni dvorani Oberschule. Ostali čas dneva je posve-

čen glasbi spodnjaštajerskih komponistov in slavnostni prireditvi v gledališču mesta Marburg.

Drugi dan kulturnega dneva se bo otvorilo s proslavo v gaju junakov. Ta dan bodo naši malčki v šolah gledali pravilne igre igralnih skupin JM. Pa tudi delavci in delavke petih važnih tovarn v Marburg-u bodo deležni srčnega veselja po naših fantih in dekletih. Istočasno bodo v gimnaziji in na Oberschule čitali in razlagali pravilne in izreke ter povesti in pesmi našega nesmrtnega domačega pesnika Peter Rosegger-ja. Hans Klöpfer, ki je pravi duševni naslednik Peter Rosegger-ja, bo čital popoldne istega dne v grajski dvorani iz svojih del.

Dvourno veselje bo nudila prireditve igre »Altweibermühle« v dvorani Heimatbund ob 20. uri. Vstopnice se dobijo pri uradu Volkbildung.

Zadnji dan prireditve bo zaključno spregovoril Bundesführer Steindl v grajski dvorani, medtem ko se je preje na travniku mestnega parka vršila že jutranja proslava.

Zopet bo mir po ulicah Marburg-a, ko jih bo mladina zopet izpraznila. Kulturni dnevi bodo pa zopet pokazali, kako je Spodnja Stajerska s svojo mladino našla v novem duhu pot, po kateri koraka po Führerjevih navodilih.

ne pošiljke, namenjene v inozemstvo, vedno dobro in pravilno paketirati. Neodgovarjajoče opremljenih paketov pošta ne more in jih seveda tudi ne bo sprejemala.

* **Gotsko naselbino so izkopali na Spodnjem Stajerskem.** Na Spodnjem Stajerskem doslej niso našli starinskih najdb o naseljevanju Germanov. Sedaj je pa izpolnjena tudi ta vrzel v zgodovini domovine. Univerzitetnemu profesorju dr. Walter Schmidt-u iz Graz-a je uspelo v Reichenegg-u pri Anderburg-u izkopati gotsko vas. Naselbina Gotov sestoji iz šestih hiš. Prva hiša meri 33,30 metrov dolžine in 12,30 metrov širine. V zemeljski plasti, skozi katero se vlečejo ostanki premoga, se je našlo komade železa, pregoreto železo, konico sulice in iglo za lase. Našlo se je tudi ostanke plošč in obročev iz svinca in bronu ter različne abecednike. Kot najvažnejši predmet, ki so ga našli, je smatrali kovanec, kovan pod gotskim cesarjem Athalarichom, ki je vladal od 526—534 in je bil vnuk in naslednik Theodericha Velikega. Mnogo je tudi črepij lončarskih izdelkov. Slične posode so izkopali na polotoku Krimu v Sovjetiji v bližini znane veletrdnjave Sevastopol.

* **Zaščitimo žetev pred požarom!** Reichsführer ff in šef nemške policije je izdal odlok, da se poveča zaščita žetve zoper požare. To je za kmetu velikega pomena, ker je dokazano, da povzroči lahkomišljeno preprečevanje požarov letno toliko škode, da bi z uničenimi pridelki lahko preživljali prebivalstvo mesta z 200.000 prebivalcev. Z ozirom na vojno, ko je vsako zrno in vsak krompir važen, mora podeželje podzvati vse, da se zaščita žetve še dvigne in izpopolni. Največ pažnje je posvečati shranjevanju in spravlanju žita, sena itd. Paziti je na pridelke, ki se sami vnamejo. Skrbeti je za pripravljenost gasilcev v zadostnem številu. Pri podeželskih občinah je treba pregledati, kako bi se dalo brez velikih

Spodnieštajerc!

Zbiranje tekstilij in čevljev še ni končano. Ako v svojem gospodinjstvu še nisi posikal starih oblik in čevljev, ki jih več ne potrebuješ, opravi to takoj! Tudi stare cunje in neuporabne čevlje je vredno izročiti za predelavo v nove surovine!

izdatkov urediti ribnike v gasilne svrhe. Morale bi se pa tam, kjer je potrebno, zavezati tudi potoke, če ni drugih vod na razpolago.

* **Solanje Ortsbauernführer-jev.** V Cilli-ju so nedavno imeli solanje vaških pooblaščenecov za podeželsko ljudstvo, ki so hkrati Ortsbauernführer-ji. Razlagalo se jim je v dvodnevem tečaju o vseh perečih kmetijskih problemih. Pri tem so udeleženci lahko v svobodnih debatah iznesli želje in vprašanja, ki so jih imeli na srcu. Kreisführer Dorfmeister je poročal o vojnem in političnem položaju. Na dnevnem redu je bilo tudi predavanje o zgodovini Spodnje Stajerske.

* **Solanje žensk za avtomobilske voznike.** Motorstandarte NSKK Marburg/Drau začne 10. junija s solanjem žensk za šoferski poklic. To se hkrati vrši po vseh drugih Gau-ih v namenu, da bi se z ženskimi avtomobilskimi vozniki osvojevalo za druga dela moške, ki se še nahajajo po takih službah.

* **17 wöllanskih kmetov odlikovanih.** Minulo nedeljo je v Wöllan-u na kmetijskem zbotovanju, katerega se je udeležil Kreisführer Dorfmeister, Kreisbauernführer in Stabsleiter pri Ernährungamt-u v Cilli-ju, odlikovanih 17 kmetov, ki so s prostovoljnimi oddajanjem večjih količin pridelkov, kakor so jim bili predpisani, pokazali svojo dobro voljo in ljubezen do domovine. Proslava se je vršila zraven skladišča vaških kmetijskih strojev. Dohodni prostori so bili okrašeni z zastavami. Prebivalstvo je bilo lepo zastopano. Po uvodnih besedah župana, sta Kreisführer in Kreisbauernführer izročila odlikovanja v obliki zahvalnih in priznalnih listin ter jih prosila, da ostanejo še nadalje ostalim za vzor. Za zaključek proslave je Kreisführer podal sliko o vojnem in političnem položaju.

* **Volneni pliš za popravila dekliskih in ženskih plaščev.** Izšlo je oblastveno določilo, da se volneni pliš sme prodajati in uporabljati samo za popravilne dekliskih in ženskih plaščev. V kolikor pridejo potrebni za odrezki 3 Reichskleiderkarte nakupovati volneni pliš, se ga ne sme prodajati več kakor največ 1 meter. Prestopki bi zapadli kazni.

* **Slab vrtni plot ga je ranil.** Heinrich Hochler iz Tersische pri Rohitsch-Sauerbrunn-u je prišel iz tovarne stekla od dela domov ter se je nalonil na vrtni plot, ki je bil že star in trohlen. Pri tem se je plot podrl ter Hochler-ja težko poškodoval. Zlomil si je rebra, ključno kost in hrbtenico.

* **Ce je človek pijan.** V Drachenburg-u je nek pijanec napadel v stanovanju 31letnega Josefa Urschütz-a, ga z nožem večkrat zabodel ter mu na ta način prizadejal več ran.

Todesanzeige.

In tiefem Schmerze geben wir Nachricht, daß unser lieber, guter Gatte, bzw. Vater, Schwiegervater, Großvater, Bruder, Schwager und Onkel, Herr

Johann Wedel

am Dienstag, den 8. März, um 10 Uhr vormittags, nach kurzem, schwerem Leiden im 74. Lebensjahre uns für immer verlassen hat.

Wir werden den lieben Toten am Donnerstag, den 10. März 1941, um 3 Uhr nachmittags, in St. Martin auf dem Ortsfriedhofe im eigenen Grabe beisetzen.

Villach, 8 März 1941.

Franz, Karl, Walter
Kinder

Lotte Wedel
Gattin

Danksagung.

Für die vielen Beweise herzlichster Anteilnahme anlässlich des schweren Verlustes, den wir durch den Tod unseres geliebten Gatten bzw. Vaters, Schwiegervaters, Großvaters, Bruders, Onkels und Schwiegersohnes, Herrn

Fritz Immergrün

Schuhmachers

erlitten, sowie für die vielen Blumenspenden und das Geleite auf dem letzten Gange, danken wir auf diesem Wege herzlich allen Freunden und Bekannten.

Klagenfurt, am 30. Mai 1941.

Eulalia Immergrün.

Wörter.

abschreiben — pre. odpisati
Abstinent (m) — vzdržljivec

Aktenasche (w) — aktovka

Anfang (m) — začetek

anlässlich — o priliki

anschauen — pogledaj, ozirati se

Anschritt (w) — naslov

Anteilnahme (w) — sočut

anzeigen — naznaniti

Aufführung (w) — predstava

Bahn (w) — železnica

bedecken — pokriti

Begeisterung (w) — navdušenje

Bein (s) — kost

beisetzen — pokopati

Bekannte (m u. w) — znanec, znanka

Blumentopf (w) — cvetlični lonec

berichten — poročati

Briefumschlag (m) — pisemski ovoj

besetzen — zasesti

besuchen — obiskati

Betrieb (m) — obrat

Betriebsführung (w) — obratno vodstvo

Beweis (m) — dokaz

brechen (bricht, gebrochen) — lomiti

Danksagung (w) — zahvala

daß — da

Dieb (m) — tat

Dorn (m) (die Dornen) — trn (trnje)

Eifersucht (w) — ljubosumnost

einfahren — peljati se v

eintreten (du trittst ein) — vstopiti

Ende (s) — konec

entfernen (entfernt) — odstraniti

enthalten (sich einer Sache) — vzdržati se

enthalten — vsebovati, v čem biti

empfangen — sprejeti

empfinden — občutiti

Erde (w) — zemlja

Ereignis (s) — dogodek

erhalten (erhältst, erhalten) — dobiti

erleiden (erleidet) — prejeti

hinemalen (du fällst hinein) — pasti v kaj, namazati se

Frechheit (w) — predrznost

Friedhof (m) — pokopališče

Front (w) — bojišče, bojna črta

Gang (m) — pot, hoja

ganz (ziemlich) — precej

Geburt (w) — rojstvo

gefallen (du gefällst, gefallen) — ugajati

Gelegenheit (w) — prilika

Geleite (s) — spremstvo

geschehen (geschieht) — zgoditi se

Geschichte (w) — zgodovina, povest

Gewalt (w) — moč

glücklich — srečen, -a, -o

Grab (s) — grob

graben (du grabst) — kopati

Grenze (w) — meja

Grube (w) — jama

Gruft (w) — grobnica, raka

haben — dobet

Heldentat (w) — junaštvo

hinterleben (m und w) — zaostati, zaostala

Hundertmarkschein (m) — bankovec za 100 RM

Kriegsberichterstattung (m) — vojni poročevalec

Krug (m) — vrč

leiden (s) — trpljenje

leserlich — čitljiv

lester -e -er -zadnji -a -e

Maschine (w) — stroj (Schreibmaschine) — pisalni stroj

mißfallen — ne ugajati

Morgenstunde (w) — rana ura

Musik (w) — glasba

nachmittags — popoldne

Portier (m) — vratar

* **Führer je počastil Wien.** Führer je izdal poseben odlok, s katerim je 44. diviziji z ozirom na odlično zadržanje v hudih bojih za Stalingrad podelil naziv: »Reichsgrenadier-Division Hoch- und Deutschmeister«. V sestav te divizije spada med drugim tudi 134. Infanterieregiment, to je tradicijski regiment, nekdanji k u k. Infanterieregiment Nr. 4 »Hoch- und Deutschmeister«, ki so ga tvorili večinoma samo mošje iz mesta Wien, kakor so bili Wiener-ji tudi mošje, ki so pri Stalingradu izdržali do grenkega konca ter na ta način povečali slavno tradicijo Deutschmeisterov. Častno preimenovanje so v Wien-u razglasili na slavnosten način. Mesto Wien ceni visoko čast, ki je zapopadena v podelitvi naziva. Podelitev naziva »Hoch- und Deutschmeister« ni samo priznanje za hrabrost pri Stalingradu, temveč utrditev in obnovitev slavne vojaške tradicije, ki je mesto Wien in preko istega celo Ostmark-o 250 let vezala na ideje Reich-a. Führer-jev odlok, ki ga je prečital Reichsleiter Baldur von Schirach, ima sledeče besedilo: »V priznanje zasluga junaške vpostave oficirjev, podoficirjev in moštva v osvobodilnem boju za Veliko Nemčijo, podelim 44. infanterijski diviziji ime »Reichsgrenadier-Division Hoch- und Deutschmeister«. S tem povežem sigurnost, da bodo pripadniki zopet obnovljene divizije še prav posebno sodelovali za bodočnost v boju Velike Nemčije do zmagovitega konca.«

* **Nakup poklicnih čevljev bo brez punktov.** Po odredbi urada Gemeinschaft-Schuhe je v dobavi čevljev nastopila sprememba v tem, da se po 1. juliju 1943 za poklicne čevlje za moške in ženske ne bo več zahtevalo punktov Reichsleiderkarte kakor doslej.

* **Delavstvo za odpravo storitvenih ovir po industrijskih obratih.** Deutsche Arbeitsfront je pred tedni uvedla akcijo za odpravo ovir, ki otežavajo produkcijo. V to svrbo je razpisala oklic na delavce, da stavijo na podlagi svojih opazovanj svoje predloge. In glej, kako dobro je to bilo! Odziv je prijetno iznenadil vsa pričakovanja. V treh tednih se je samo v štajerskih obratih predložilo 19.000 poročil, v katerih so delavci iznesli svoje misli in predloge za povečanje storitev. Sprejeli so celo vrsto predloženih zamislov, ki dokazujejo, kako sposobni in vredni so nemški delavci. Mnogo se jih je takoj praktično uvedlo in so se na celi črti obnesli, ostale pa še študirajo in proučujejo.

* **Nezgode.** Pri eksploziji karbidne škatle je si je 30letni tovarniški delavec Alois Gabelnik iz Eichendorf-a ranil desno oko. — Pri telovadbi se je ponesrečila 14letna Marija Turk iz Dobrowzen. — S kolesa je padla 46letna Teresia Artam iz Marburg-a.

* **Nemški Rdeči Križ v Windischgraz-u.** Ena najbolj delavnih postaj Nemškega Rdečega Križa na Spodnjem Štajerskem je v Windischgraz-u. Akoravno je število članov še skromno, so lani imeli 400 primerov za posredovanje. Minulo nedeljo so zaprišegli nove pomočnike in pomočnice.

* **Zopet gredo pošiljke paketov v Turčijo.** Sredi maja radi nakupičenja pošiljk ustavljen promet poštinih paketov v Turčijo, je sedaj zopet odprt.

* **Z nožem so ga predelali.** 26letni posestniški sin Anton Kopf iz Schleinitz-a pri Marburg-u, se je zapletel na nekem posestvu v pretep, kjer so ga z nožem močno ranili na glavi, levi roki in na hrbtu.

PK-Kriegsberichter Weis

Großaktion der Polizei in Minsk

Die deutsche Polizei in Minsk führte kürzlich eine Kontrolle sämtlicher Passanten und Fahrzeuge durch. Niemand durfte den Absperrungsring um die Stadt unkontrolliert passieren. Die Passanten wurden auf Gültigkeit ihrer Ausweise kontrolliert und gleichzeitig von Ärzten auf Krankheiten und Seuchen untersucht. — Unser Bild zeigt: Beim Passieren einer Sperre müssen die Ausweise vorgezeigt werden

* **Počastitev pokojnega Ortsbauernführer-ja Schgank-a.** Nad tisoč oseb je spremljalo na zadnji poti Ortsbauernführer-ja Ortsgruppe Pragwald, Josef-a Schgank-a, na pokopališče v Gries-u. Truplo tovariša so postavili v prostoru odredov Deutsche Jugend. Sprevod je otvorila godba rudarjev iz Buchberg-a, nato je sledila mladina v uniformah ter svojci. Na grobu se je od zaslužnega funkcionarja poslovil Führungsamtsleiter Paldasch.

* **Poučni filmi na Spodnjem Štajerskem.** Berufserziehungswerk organizacije Steirischer Heimatbund je prikazal v enajstih predstavah Spodnještajercem film »Kette und Schuß«, ki predloži celotno sliko moderne tekstilne industrije. Tekstilno delavstvo in vodstvo industrije si je v Marburg-u, Cilli-ju, Pragwald-u, Tüffer-ju in Sachsenfeld-u lahko ogledalo, na kakšni višini se nahaja nemška izdelava tekstilij in kako samostalna je že v pogledu surovin.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** To pot zaznamuje statistika dvoje posebnosti: porast rojstev in padec mrtvorojenčkov. Standesamt-u je bilo prijavljenih: 103 rojstev (zadnjič le 80), od teh 46 dečkov (zadnjič 40) in 57 deklic (zadnjič 40); 50 smrtnih slučajev (zadnjič 55), od teh 33 moških (zadnjič 31) in 17 žensk (zadnjič 24). Število mrtvorojenih je v tem mesecu padlo za 4 napram izrednemu številu 11 v mesecu aprilu.

* **Rekord neke nemške dovozne enote.** Neka nemška dovozna enota, ki deluje v področju Velikije Luki, je v času od 1. marca do 31. maja spravila na fronto 140.000 ton hrane, municije, uniform, pošte, opreme gradbenega materiala in orodja vsake vrste. Vozila so prevozila 1,7 milijonov kilometrov.

* **Ne pozabite na zbirko tekstilij in čevljev!** Zbirka tekstilij in čevljev je v polnem teku. Ljudje razumejo tozadevni poziv ter pridno prenašajo svoje omare, skrinje, štrambe, podstrešja itd. ter odnašajo vse, kar se pri hiši lahko pogreša na oddajališča pri Ortsgruppah. Mi smo na drugem mestu razložili, v kako svrbo se uporabi nošena in neuporabna obrvala. Vsaka, tudi najmanjša stvarca starih čevljev se predela zopet v novo blago, ki ga vojno gospodarstvo potrebuje in za katerega izdelavo nimamo nikdar preveč surovin. Kakor s starimi čevlji, tako približno se zgodi tudi z oddanimi črnjami in neuporabnimi oblekami. Vse tekstilije, ki se oddajo, se predelajo v drugo, novo blago, ki ga na vseh koncih in krajih potrebujemo. V kolikor še niste, pregledajte in poiščite še enkrat v vaših gospodinjstvih vse, kar je vam samo v nadlego in napotje ter oddajte v zbirko za tekstilije in čevlje, ki bo vse to odpremila tja, kjer bo koristilo našemu narodnemu gospodarstvu, našim frontam in tvorilo prispevek v zmagovit zaključek vojne, ki nam bo odprl svet in možnosti za nadaljni procvit in gospodarski razvoj. Čim več doprinesemo za končno zmago, tem prej bo konec omejitve v gospodarstvu ter dovolj blaga in vsega, čemur se moramo danes odpovedati Spodnještajerci! Zavijajte si rokave in darujte, kolikor je v vaših močeh!

* **Nova uporabna navodila za pralna sredstva.** Reichsstelle »Industrielle Fette und Waschmittel« je objavila v Reichsanzeiger-ju ureditve glede dodatnih pralnih sredstev in pralnih možnih sredstev. V nabavi omenjena sredstva v smislu tega določila so: soda za beljenje, predpralna sredstva, pralna sredstva za belo, grobo in barvano perilo, pralna sredstva za močno umazane delovne obleke ter sredstva za beljenje in beljenje Gospodinje dobijo po 1. juliju kakor enotno milo in pralni prašek tudi dodatna pralna sredstva in pralna pomožna sredstva na odrezke Reichsseifenkarte na razpolago. Gospodinja dobi tako razen paketa pralnega milnega praška, tudi normalni paket dodatnega pralnega sredstva ali pralnega pomožnega sredstva. Razen gospodinje bodo dodatna pralna sredstva in pralna pomožna sredstva dobivale tudi vojaške oblasti, taborišča, domovi, bolnišnice in podobne ustanove. Hotel, prenočišča, gostilne itd. ter obrtne pralnice bodo dodatna pralna sredstva in pralna pomožna sredstva lahko kupili le tedaj, če bodo v posesti odrezkov Reichsseifenkarte za Waschseifenpulver.

* **O zobnih ščetkah.** Kakor znano, se novo zobno ščetko kupi lahko proti oddaji stare. Zanimalo bo slišati, kaj se zgodi s starimi. Na starih ščetkah ni važna glava, temveč držalo. Saj je več kakor dve tretjini vseh zobnih ščetk iz celuloida. Celuloid je umetna surovina in se kot star material zopet lahko predela v razne druge surovine.

* **Po 26 letih odstranjen drobec granate.** V Barmstedt-u, v Schleswig-Holstein-u, je neki poštni sluga pod kolenom čutil polečine. Ko se je z roko prijel za boleče mesto, je z roko izvel drobec granate, s katerim je bil ranjen leta 1917. v svetovni vojni. Svoječasno mu ni bilo treba operacijah niso mogli drobca odstraniti, sedaj je pa z lastnim premikanjem po telesu našel svoj izhod.

* **Nemčija bo dobavila Romuniji kmetijsko stroje.** Na podlagi dogovora, bo Nemčija dobavila letos Romuniji večje količine kmetijskih strojev. Gre za 1500 traktorjev, 1500 vlačilnih vlekov in 30.000 vprežnih plugov ter celo vrsto specialnih strojev.

* **V glavnem mestu Sardinije porušene vse cerkve.** Kako zverinsko uničujejo anglo-ameriški letalski gangsterji nevojaške cilje v Sardiniji, je razvidno iz nekega poročila, ki ga je objavil posebni dopisnik lista »Messaggero«. Dopisnik je obiskal glavno mesto Sardinije Cagliari in ugotavlja, da v mestu ne stoji skoro nobena cerkev več. Letalski banditi so uničili Basiliko Bonaria, cerkev San Giuseppe, St. Francesco San Domenico in San Marco. Cerkvi Annuziata in St. Anna sta še samo kupa razvalin. Dopisnik lista »Popolo di Roma« pa pristavlja, da anglo-ameriški letalski roparji razen železniških ciljev, cestnih vozil itd. obstreljujejo iz svojih strojnica tudi posamezne ljudi kmete na polju, ovce in govedo. Pri Olbiji je obstreljeval neki letalec ženo, ki je z dojenčkom jahala na oslu, da bi svojemu možu na njivi prinesla obed. Drugod so ubili žensko, ki je peljala mali voziček sena proti domu Gre torej za anglo-ameriško ubijanje in uničevanje brez izbire ciljev.

Schmed (m) — kovač
 schließen (geschlossen) — zapreti, zatisniti
 Schwager (m) — svak
 schwagen — molčati
 Schwiegerson (m) — zet
 Schwiegervater (m) — tast
 solange, bis — dokler
 sowie — kakor
 Spende (w) — dar, darilo
 Sprichwort (s) — pregovor
 steigen — iti, stopiti
 Taube (w) — golob
 Telegramm (s) — brzojav
 Tierarzt (m) — živinozdravnik
 Tote (m und w) — mrlič
 Trauer (w) — žalost
 traurig — žalosten, -a, -o
 Treppe (w) — stopnica
 Unkraut (s) — plevel
 verderben — pokvariti (se)
 vergeblich — zastoj
 vergessen (du vergißt) — pozabiti
 verlassen — zapustiti
 verlieren (verloren) — zgubiti
 Verlust (m) — zguba
 Verstorbene (m und w) — rajnik, rajnica
 vollbringen — dovršiti, dokončati
 Weg (m) — pot
 werfen (du wirfst, geworfen) — vreči, povreči
 widersetzen (sich) — zoperstaviti (se)
 widersprechen — ugovarjati
 wieweltler, -e, -es — kolik, -a, -o
 Zauberkünstler (m) — čarovnik
 zerreißen — (raz)-trgati
 zerstören — razrušiti
 Zuschauer (m) — gledalec
 Zustimmung (w) — pritrditev

PK-Kriegsmarine (PBZ — Sch)

Schwere Arbeit bei stürmischer See

Oberdeckarbeiten erfordern bei den schweren Stürmen im Atlantik besonders harte Seeleute. In Ölzeug und festgegurtert halten sich die Männer nur unter Aufbringung aller Kräfte gegen die anrennende See

IZ CARSTVA PR.RODE

Misleče rastline

Ne moremo trditi da bi vprašanje, ali znajo rastline misliti, spadalo med temeljna vprašanja človeškega rodu. Saj niti spoznanje, da je rastlina prav takšno živo bitje kakor človek in žival, ni staro več nego sto let in celo od tega spoznanja je večina med nami popolnoma brezbržna. Pri tem pa ni težko pridobiti si naziranje, da ravna rastlina prav tako, kakor da bi bila obdarjena z razumom. Treba je le, da se potrudimo do malo opazovanja.

Tako je v alpskem ozemlju razširjena skromna, majhna skalna rastlina, ki si jo je pač malokdo na svojih potovanjih poblizje ogledal. To je tako zvana čeladnica, ki se imenuje tako, ker so videti njeni nežno lilasti in znotraj bleščeče zlati cveti kakor lepe, voščene čeladice.

Rastlinca čepi najrajši ob prav strmi steni s koreninami globoko v kakšni razpoki. V tem položaju se mora tudi oploditi in v senčni steni, kjer prebiva, to ni popolnoma lahka zadeva. Čeladnica je navezana na oploditev po žuželkah, posebno po majhnih čebelah. Da bi jo živalice videle, pomoli svoje malo cvetno steblo kolikor daleč more od stene. Znanstvenik imenuje to negativni geotropizem in pozna to pri marsikakšnih rastlinah, ki so v podobnem položaju.

Prišel je čas ko je plod dozorel. Kaj stori čeladnica, ki je rasla s cvetom kolikor mogoče od stene? Če svoje lege ne spremeni, tedaj bodo njena semena padla ob steni navzdol in ne pridejo nikoli več v kako razpoko. In samo razpoka bi lahko zagotovila bodočnost naslednjemu pokolenju! A kaj vidimo? Čim se je cvet oplodil, raste cvetno stebelce vidno v nasprotno smer proti steni! Še več, videti je, kakor da bi si steno nekako otipavalo, da si najde primerno razpoko. V to razpoko se splazi in vanjo položi dozoreli plod — nič drugače, kakor ptice, ki polagajo svoja jajca v gnezda. Čim plod popolnoma dozori, stebelce oyene in semena padejo na tla razpoke, kjer prično kmalu kiliti. Smoter je dosežen tako, kakor ga s skromnimi pripomočki male rastline ne bi bilo mogoče bolje doseči. Ali je tedaj čeladnica mislila ali je imela neki nagon ali vsega tega nič?

Odgovoril boš: To je pač en sam primer. Dobro, toda takšnih primerov je pri drugih rastlinah na sto tisoče, na sto tisoče rastlin izvaja takšne smiselne gibe, v nekem smislu bi lahko rekli vse.

Vzémimo n. pr. parnasijo, lepo, belo zvezdno cvetko, ki raste po vlažnih gorskih tratah in v predgorju. Normalno je poskrbljeno na najzanesljivejše načine, da se prašniki in pestiči, ki so na najbolj tesnem prostoru v cvetu, ne morejo medsebojno oploditi. Navzlic temu poznamo dokazane primere, da izgubi parnasija, če je oploditev z drugo sorodno rastlino s pomočjo žuželk nemogoča, svoj odpor proti lastni oploditvi. Samo, da omogoči oploditev, izvede dozorete prašnikov in pestičev, ki se vrši drugače v različnem, zaporednem času, v istem času in ravna tedaj drugače kakor v normalnih primerih. Njeno ravnanje je gotovo smotreno.

O evkaliptovih drevesih vemo splošno, da si znajo poiskati najbolj skrite vodne žile v zemlji. Zato jih sadijo povsod tam, kjer hočejo tla osušiti. V nekem primeru pa se je zgodilo to-le: Drevo je stalo v bližini nekega prekopa in je poslalo v to smer korenino, ki je v ravnici črti dosegla dolžino kakšnih 20 m. Potem je zadela ob zid, pod katerim ni mogla dalje. Zrastla je pač ob tem zidu navzgor, dokler ni dosegla v prlični višini kakšnih 30 cm široko luknjo. Skozi to luknjo je šla na drugi strani zida navzdol in naravnost proti prekopu. Ali je mogoče reči, da je rastlina imela samo nekakšen voh in nič več?

Med najbolj čudne primere k vprašanju, dali

delujejo rastline z razumom, spada primer južnoameriškega drevesa imbavba. To je v Braziliji zelo pogosta vrsta akacije. Njene vejice in veje so votle. Mravlje, ki so drugače sovražne vsakemu živemu bitju, so nasproti temu drevesu mirljubne. Prebivajo namreč v njegovi votli notranjosti. Vhod vanj in izhod iz njega si preskrbijo na tankih mestih skorje, ki jo razgrizejo. Imbavba jim torej proži sigurno stanovanje. Skrbi pa tudi za hrano Povsod, kjer se pričnejo listni peclji, ležijo majhna, jajčasta telesca v rjavi zametni blazinici in ta telesca so mravljam zaželjena hrana. Ta hrana nastaja vedno znova in je drevo samo očitno ne potrebuje. Kajti, če jih mravlje ne požro, tedaj se jajčeca brez haska osušijo.

Cemu dela drevo vse to, če ni njemu v nobeno korist in pomeni zanj samo nepotrebno razsipavanje sil in materiala? Odgovor je lahek: Mravlje žive v drevesu, dokler jih to hrani in so tako popadljive, močne in napadalne, da morejo obraniti vsako rastlino pred drugimi mravljami, pred vsem pred tisočglavimi tolpmi mravelj, ki napadajo krošnje in razgrizejo njih liste do samih reber, da jih potem v koščkih prenesejo v svoja gnezda, kjer gojijo na njih glive. Pred temi mravljami beži ves pragozd z vsemi svojimi prebivalci. Samo mravlje imbavbe ostanejo na svojem mestu, ščitijo svoja drevesa, planejo iz svojih votlih vej na napadalke in jih odganjajo po pravih bitkah.

O človeku, ki bi ravnal tako, kakor imbavba, bi ne dvomih niti za trenutek, da ima mnogo razuma in sposobnosti za pretehtavanje. Kako je pa z rastlinami? Ali moremo vse te zamotane verige ravnati in dejstev odpravljati res z edino besedo »nagon«? V svojih učinkih je ta nagon vsekako zelo podoben inteligenci...

Bakterije — pomočnice življenja

Bakterije pomenijo večini ljudi nekaj groznega, kar se veže s predstavami o boleznih in epidemijah. Ljudje preradi pozabljajo, da so nam bakterije lahko tudi velike pomočnice. V kuhinji so nam neobhodno potrebne, brez njih bi ne bilo nobenega sira na naši mizi. Toda te vrste bakterij, ki jih človek večinoma nevede uporablja v domu, kuhinji in gospodarstvu, nas tu ne zanimajo. Spregovorili bomo o drugih, ki niso življenju nič manj potrebne. Prav tako potrebne kakor neki živalski mikroorganizmi.

Vzémimo primer. Med termiti so neke vrste, ki žrejo sam les. Ljudje, ki so bili kdaj v kolonijah, vedo povedati, kako je kakšnega stola, ki so ga zvečer postavili v šupo, zjutraj manjkalo. Na njegovem mestu so našli kupček lesa, ki mu je bilo le težko videti, kaj je bil prej. Termiti so stol požrli. A kako so to storili; saj je vendar znano, da živali v normalnih okoliščinah ne morejo prebavljati lesa? Stvar je ta, da žive v njih

Pantelerija, Lampeduza in Linoza

Že v naših popisih o Siciliji in Sardiniji smo omenili strateško važnost Sredozemskega morja na odseku, kjer sta si po Angležih in Amerikancih zasedeni obali Francoske Severne Afrike in italijanskega otočja najbližji. Takozvana morska cesta pri Siciliji tvori danes kljub sovražni zasedbi Severne Afrike, veliko nevarnost za anglosaško morsko plovbo. Blizina letališč na italijanskih sredozemskih otokih, vojne mornarice sil osti ter polaganje min, ki jih vršijo sile osi, vse to ne otežava samo, pot nasprotnim ladjam iz Gibraltarja preko Malte proti Suezu in obratno, temveč čuva uspešno italijansko ozemlje pred morebitnim poskusom sovražne invazije.

V vojnih poročilih našega in italijanskega glavnega stana se večkrat čita o letalskih napadih na italijanske otoke Pantelerija, Linoza in Lampeduza. Ker gre za otoke manjšega obsega, ki jih zemljepisje nekdanj ni mnogo omenjalo, naj sledi ta-le opis:

Otok Pantelerija meri 83 kvadratnih kilometrov, na katerem živi kakih 12 tisoč prebivalcev. Leži nekako v sredi siciliske morske ceste med Sicilijo in Tunisom ter je to italijansko ozemlje najbližje in najbolj izpostavljeno afriški, v ameriško-angleških rokah se nahajajoči obali. Medtem ko so Italijani nekoč v Panteleriji imeli v glavnem kaznilniške zavode, je najnovejša doba zahtevala, da so isto utrdili. Danes, ko je ta

morska cesta južna fronta Evrope s hudimi boji, se je pokazalo, kar je bilo preje do neke meje vojaška tajnost, da so Italijani iz tega malega otoka napravili veliko otočno trdnjavo, ki ima veliko sličnost z angleško otočno trdnjavo Malto, ležečo kakih 200 km vzhodno od Pantelerije.

Na Panteleriji so Italijani zgradili silne utrdbe po najnovejših načinih sodobnega utrjevanja ter jih opremili z orožjem, vojnim materialom, municijo in vsem, kar je za moderno obrambo in napade potrebno. Vzletišča Pantelerije razpolagajo z velikim številom letal vseh vrst. Z eno besedo: trdnjava je preskrbljena in pripravljena z vsem in na vse Nemško-italijanski vojaški strokovnjaki se menja, da Pantelerija pri svoji budni in odlični obrambi lahko odbije vsak poskus izkrcanja sovražnika, pa naj bi prišel po morju ali iz zraka.

Pantelerija je vulkanskega izvora. Njena višina znaša 836 metrov. Otok je bogat na vročih vrelcih. Prebivalstvo je italijansko in govori nekoliko z italijansko in arabščino pomešan dialekt. Bavi se s pridelovanjem olivnega olja, južnega sadja in nekaj pšenice. Glavno mesto in pristanišče je Pantelerija, ki ima 10.000 prebivalcev.

Kakih 150 km južno od Pantelerije imajo Italijani svojo drugo otočno trdnjavo, 20,2 kvadratna kilometra velik otok Lampeduza, ki je od južnega

dela Sicilije oddaljen 210 km in naseljen s 4000 prebivalci. Ta otok so delovne italijanske roke na sličen način spremenile v otočno strateško oporišča, iz katerih se lahko vodi zračne in morske akcije zoper sovražno plovbo in letalstvo v Sredozemskem morju, hkrati pa brani napad na Sicilijo. Prebivalci Lampeduze živijo od vinarstva, sadjarstva in ribolovstva.

Star ljudski pregovor pravi, da je vseh dobrih stvari trije. Tudi Italijani imajo med Pantelerijo in Lampeduzo še tretji utrjen otok. 168 km jugozahodno od Sicilije ležeči otok Linoza meri 5,4 kvadratne kilometre površine s komaj kakih 1000 prebivalcev. Razume se, da so tudi te baze na višini, in ne zaostajajo za svojimi tovarišicami na sosednih bratovskih otokih Lampeduzi in Panteleriji.

Vse tri opisane otočne trdnjave ležijo blizu Sicilije ter niso niti 200 km oddaljene ena od druge. V medsebojni povezanosti v zraku tvorijo nekakšno predtrdnjavsko črto Sicilije. Iz svojih oporišč ogrožajo anglosaške baze na afriški obali, ki so oddaljene komaj 150 do 200 km, ravno tako angleško otočno trdnjavo Malto. Kot ovira anglosaškemu ladijskemu prometu po Sredozemskem morju so te tri otočne trdnjave na tem delu evropske fronte nekaj nenadomestljivega. Mirno se lahko reče, da Angleži in Amerikanci tako dolgo ne morejo misliti na kakšen poskus zavzetja Sicilije, dokler stojijo in se nahajajo otočne predtrdnjave Pantelerija, Lampeduza in Linoza v italijanskih rokah.

črevesju mikroskopično majhne živalice, ki so jih osumili, da imajo pri tem poslu termitov morda glavni delež. Ta sum se je potrdil z eksperimentom. Termita so izpostavili visoki temperaturi, dovolj visoki, da so mikroorganizmi v njem poginili, dovolj nizki, da termit sam ni poginil. Potem so mu dali žreti les. Žival je žrla in žrla in je končno od glada umrla. Namesto lesa bi ji lahko dali žreti celulozo ali pločevino ali druge neprebavljive stvari, efekt bi bil isti. Če so pa dali tako prepariranim termitom, preden so utegnili od glada poginili, tistih mikroorganizmov, so živali dalje, ker so mogli spet prebavljati les. To se pravi, s svojimi izločinami so ga predelovale mikroskopično drobne živalice v njih črevesju tako, da je mogel organizem termitov tako predelani les potem dalje predelovati kot hrano.

To pa ni osamljen primer. Pri mnogih pticah in sesalcih so posebni oddelki črevesja urejeni kot oddelki za vretje. Temu namenu rabijo n. pr. debele črevo in slepo črevo pri pticah in sesalcih, ali pa tudi sprednji želodec pri prežvekovalcih. Tu predelujejo vsakovrstne bakterije in praživalce hrano. V vampu prežvekovalcev najdemo poleg tega praživalce, ki prebavljajo predvsem celulozo. V vsakem kubičnem centimetru ovčjega prežvekovalnika dobimo kakšen milijon teh mikroorganizmov, ki živijo in se množijo v živalskem telesu in ki so temu neobhodno potrebni. S hrano pridejo ti mikroorganizmi seveda v naslednji del črevesja in se tu prebavijo z njo vred. Tako si prežvekovalci sami redijo živalsko hrano, kajti količina živalske beljakovine, ki se pri tem izkoristi, nikakor ni majhna. Ovcí, ki se tako mirno pase po travi, bi pač noben človek ne prisodil, da je tako rekoč neke vrste skrita mesojedka.

A najbolj čudovite stvari se nam pokažejo v tem pogledu pri žuželkah. Žuželke namreč, ki žrejo listje, semena, les in trohno, imajo v sebi vedno skrivne, predrobne pomočnike, ki jim pomagajo to nežitno hrano prebavljati, kakor smo videli pri termitih. V mnogih primerih imajo v telesih gostitelja posebne organe, v katerih opravljajo svoje delo. A kako prihajajo ti nevidni gosti v telo? Tudi to je zanimivo, ker dokazuje, kako modro skrbi narava za svoje stvoro že v naprej. Ti mikroorganizmi, glivice, bakterije in praživalce ne pridejo namreč v telo gostitelja šele potem, ko odrasa, temveč že ob njegovem rojstvu. Ko žuželka leže jajčeca, se ta ob posebnih vrečkah namreč s poznejšimi gosti. Ličinka se izleže in po treh dneh lupino, pa tudi mikroorganizem na njej, tako, da pridejo ti v njeno telo in grično svoje delovanje. Pri neki vrsti žuželke se namreč celo samo tisti del jajčne lupine, ki ga ličinka potem prežre, da pride na prosto!

Se bolj komplicirane so naprave pri žuželkah, ki se redijo od rastlinskih sokov, kakor pri raznih drevesnih stenicah, listnih ušeh in skržatih. Ti imajo najrazličnejše aparate v ta namen in kjer živi v telesu po več vrst drobnih gostov, dobi vsak gost svojo posebno sobico, svojo posebno vrsto stanje, v katerih domuje.

Tudi bitja, ki se preživljajo s krvjo višjih živali, kakor pijavke, prašice in komarji, imajo takšne aparate in se družijo z bakterijami. Za te bakterije so urejeni posebni domovi in imajo posebne naprave, da morejo inficirati jajčeca ali zaplodke gostiteljev.

Videli smo, da so mikroskopični gosti v bitjih potrebni za predelavo drugače nežitne hrane. Toda novejša raziskovanja so odkrila, da imajo še drugo važno nalogo. Če steriliziramo neke uši, ki vsebujejo drohne glivice, če te glivice v gostitelju torej pomorimo, se pojavijo motnje, kakor smo jih imeli približno opazovati pri termitih. Te motnje pa lahko odpravimo, če damo živali kvasnega ekstrakta, torej neživo tvar. Iz tega jasno sledi, da pripravljajo gostje gostitelju tudi vitamine, ki primanjkujejo, in morda je to sploh glavni pomen tega čudnega sožitja. S tem je pojasnjeno, da vsebujejo živali, ki se redijo samo od krvi, vedno bakterije, da jih pa nimajo, če si poleg krvi privoščijo še drugo hrano.

Tako skrbi narava na čudne načine, s čudnimi simbiozami (sožitjem različnih bitij) za svoje življenje. Toda to poglavje s tem, kar smo navedli, še davno ni zaključeno. Večina svetečih živali živi s svetečimi bakterijami in takni simbiozi, ki je vodila prav tako do najbolj kompliciranih organov, žarometov z lečami itd. Ta tesna združitev usod med organizmi, ki so si med seboj popolnoma različni, je ena izmed najčudovitejših življenjskih oblik narave. To nam je jasno. Bolj težko bi bilo seveda pojasniti, kako je do teh oblik prišlo.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 26 Rpf. für Geld-, Realitätenverkehr Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf. für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwertgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf. bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Anzeigenannahmeschluss: Am Tage vor Erscheinen um 16 Uhr. Kleine Anzeigen werden nur gegen Vorauszahlung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM.

Zu verkaufen

Hochtrüchtige Fahrkuh zu verkaufen. Josef Narath, Ober-Rotwein 14, Marburg. 394-

Kuh zu verkaufen. Pickern 116 395-3

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alots Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 4

50 Bienenschwärme sofort zu kaufen gesucht. Skrabl, Kaufmann, Thesen, Gutendorf, Sengergasse 11, Post Kötsch. 396-4

Stellengesuche

Vor Einstellung von Arbeitskräften muss die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Geschäftsleiter in Fleischbauer- und Gasthofgewerbe sucht erstklassiger Fachmann Anstellung eventuell auch Einheirat. Zuschriften unter »Tüchtig« an die Verwaltung des »Stajerski Gospodar«. 397-5

Amtliche Bekanntmachungen

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark.
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft.

LE/U 8/937/1943.

U/LE U 1/334/1943.

Betr.: Reichskarten für Urlauber.

Bekanntmachung

Wegen der am 31. Mai 1943 in Kraft tretenden neuen Rationssätze wurden die Vorschriften über die Ausgabe von Reichskarten für Urlauber geändert. Den Rationsänderungen entsprechend sind Einzelabschnitte der Urlauberkarten für Fleisch zu entwerfen, während zusätzlich Reise- und Gaststättenmarken für Brot und für Nahrungsmittel an die Kartempfänger auszugeben sind.

Alle Stellen, die über ein Lager von Urlauberkarten verfügen (Dienststellen der Wehrmacht, des RAD, der Schutzgliederungen außerhalb der Wehrmacht, Krankenanstalten, Lagerleitungen usw.), müssen daher ihre Vorräte an Urlauberkarten sofort dem zuständigen Ernährungsamt Abteilung B zum Umtausch in gekürzte Urlauberkarten einreichen und bei dieser Gelegenheit die erforderliche Menge von Reise- und Gaststättenmarken für Brot und für Nahrungsmittel anfordern. 320-5
Graz, den 26. Mai 1943.

Im Auftrag: gez. Dr. Artnet.

Schmerzertüllt geben wir allen Verwandten und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser Sohn und Bruder

Karl Puschnik

Pionier

im Alter von 20 Jahren an der Ostfront am 20. April 1943 den Heldentod fand. Am 21. April 1943 wurde er auf einem Heldenfriedhof beigesetzt.

Er fiel, getreu seinem Eide, für Führer und Volk und eine bessere Zukunft. 408

In tiefster Trauer:

FAMILIE FRANZ PUSCHNIK

Landwirt, Laakdorf 17, Gemeinde Montpreis.

Braver Bursche, 17 Jahre alt, bittet, irgendwo, am liebsten in Graz, als Lehrling in einer automatischen Werkstatt eintreten zu können. Adr. Verw. 403-5

Offene Stellen

Ein starker Lehrling für Hainer- und Oiensetzergewerbe wird beim Franz Adanitsch in Marburg, Allerheiligengasse 12, bei Kost und Wohnung aufgenommen. — Auch Hainergehilfe gesucht. 398-6

Lehrjunge, ehrlich und gesund, wird in Spezerei- und Manufakturwarenhandlung sofort aufgenommen. Vorne verpflanzung im Haus. Anzufragen bei Antonie Penitsch, Marburg-Drau, Viktringhofgasse 9. 399-6

Auf kleinen Besitz in Marburg nehme in Dienst Winzer(in) mit einer oder zwei Arbeitskräften, selbständigen Knecht od. Magd. Anzufragen: Marburg, Schillerstraße 20-I, 400-6

Schmiedgeselle, der auch beschlagen kann, wird aufgenommen. Wrbnjak, Berggasse 10. 405-6

Lediger Gärtner mit Kenntnissen im Gemüsebau wird zum sofortigen Eintritt von Gutsverwaltung in der Nähe Marburgs dringend gesucht. Zuschriften erbeten unter »Dauerstelle« an die Verwaltung des Blattes. 406-6

Heirat

Bauprofessionist mittler. Alters, guten Charakters, netten Äußeren, mittelgroß, sucht Fräulein oder Witwe, 25—35 Jahre alt, zwecks sofortiger Ehe. Anträge unter »Glückliche Liebe« an die Verwaltung. 401-12

Untersteirer wünscht aufrichtiges und gutherziges Mädchen, 24 bis 32 Jahre alt, zwecks Ehe kennenzulernen. 1 Kind kein Hindernis. Lichtbild erwünscht. Vermögen Nebensache. Anträge an die Verw. unter »Sommer«. 12

Funde-Verluste

Strgarschek Johann aus Dobowitz bei Trifail, Landwirtssohn 18 Jahre alt, stumm, kleiner Statur, ist abgängig. Zweck dienliche Nachrichten gegen Belohnung an die nächste Polizei- oder Gendarmeriestation erbeten. 404-13

Schwarzer Damenhalschuh von der Gemeinde Thesen bis in die Sengergasse verloren. Abzugeben im Gemeindeamt Thesen. 402-13

Verschiedenes

Tausche neuen Elektromotor, 5,5 PS, gegen einen Benzin- od. Dieselmotor gleicher Stärke. Wird auch gekauft. Anträge an die Ortsbauernschaft Reifnig am Bachern. 407-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft **F. EGGER**, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. **Marburg/Dr.**, Mellingerstraße 3 **Achtung!** Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt. 14

Kaufe altes Harmonium, wenn auch sehr reparaturbedürftig. Angebote an **Grusa Josef**, Narvikstraße 9, Marburg. 322-4

Wo gehobelt wird ...
... da geht mal was daneben. Kleine Verletzungen werden mit dem blutstillenden Schnellverband **Hansaplast** ohne lange Arbeitsunterbrechung behoben. — Hansaplast wirkt entzündungswidrig.

Hansaplast
heilt Wunden!

Wanige cm erfüllen den Zweck!

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

WERNER KRAUS

in
PARACELSUS

mit
MATHIAS WIEMANN,
MARTIN URTEL,
ANNELIES REINHOLD.

Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen!

NEUES Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine

REDIN,
mit garantiertem Erfolg!

ZENTRALDROGERIE MILTHERRENGASSE

Das Inhaltsverzeichnis

mit zeitlicher Übersicht und Sachverzeichnis zum

Verordnungs- und Amtsblatt

des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark 1941—42, Nr. 1 bis 107, ist erschienen und zum Preise von 80 Rpf. erhältlich und zwar beim Schalter der Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H., sowie bei den Geschäftsstellen der »Marburger Zeitung« in Cilli, Marktplatz 12 (Fernruf 7), und Pettau, Ungartorgasse (Herr Georg Pichler).

Was fehlt ihr?

COSAN

kolloidaler flüssiger Schwefel

Oidium / Aescherich

Bezug durch Handel und Genossenschaften

D. Riedel - E. de Haën A.-G. Berlin

Schwer und hart traf uns die Nachricht, daß unser innigstgeliebter, hoffnungsvoller, stets dankbarer Sohn, unser lieber Bruder, Enkel, Onkel und Neffe

JOHANN KOLENŹ

Grenadier,

im Kampf gegen den Bolschewismus, sein junges, hoffnungsvolles Leben für Führer und Heimat, getreu seinem Eid, hingab. Nach langer Trennung war uns ein Wiedersehen nicht vergönnt. Du Lieber, ruhest in fremder Erde, in unserem Herzen bist Du immer bei uns.

Marburg/Drau, im Mai 1943.

In tiefer Trauer:

Johann und Maria Kolenz, Eltern; Franz, Anton, Gotthard, Brüder; Maria, Johanna und Ludmilla, Schwestern, sowie die mittrauernden Familien: Schiller, Vetotschnik und Niederdorfer.

392

Anzeigen

im »Stajerski Gospodar« sind erfolgreich!

ÖLSAMENAUSTAUSCH

BEI DER ÖLFABRIK

JOHANN WESIAK, FRAUHEIM Station: **Kranichs-**
feld-Frauheim

Ausgetauscht werden:

Geschälte Kürbiskerne	Röbse
Ungeschälte Kürbiskerne	Raps
Geschälte Sonnenblumen	Leinsamen
Ungeschälte Sonnenblumen	Nüsse
Mohn	

Weitere Austauschstellen:

Beranitsch Johann, Monsberg	Dreaz Alois, Rohitsch
Gaselli Robert, Schleinitz bei Cilli	Sima Karl, Pölsbach
Brepeunik Fanny, Gonobitz	Splichal Anton, Waldegg
Jurschitsch Andreas, Maxau	Schober Hartwig, Mährenberg
Landwirtschaftliche Genoss. Windischgraz	Wagner Josef, Erlachstein
Landwirtschaftliche Absatzgen. Frastiau	Wisowitschek Johann, Sachsenfeld
Lokoscheeg Philipp, St. Kennermer b. Cilli	Wretschko P., Monsterg
Ned Isberger Franz, Amtmannsfield	Ischergul Karl, Pettau
Plementasch Josef, Montpreis	

393

Kranke Zähne vergiften den Körper

Kranke Zähne sind die zumeist verantwortlichen Herde von sog. Fokallinfektionen. Sie sind daran Schuld, daß Rheumatismus und andere Krankheiten von Herz und Niere entstehen oder sich verschlimmern. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift »Gesundheit ist kein Zufall!« von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma **FRANZ BELA**, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5.

237-14

RAIFFEISENKASSE MARBURG/DRAU

HERRENGASSE

FERNRUF: 24-53

SCHULGASSE

im Gebäude der früheren Untersteirischen Volksdarlehenskasse

131

Verzinst die Spareinlagen und Einlagen in laufender Rechnung nach gesetzlicher Kündigung und laut Vereinbarung. Gewährt Darlehen: kurz-, mittel- und langfristig auf Bürgschaft und Intabulation, sowie Kredite in laufender Rechnung